

## DENİZLİ BASININA GÖRE DENİZLİ MÜZECİLİĞİNE VE DENİZLİ MÜZELERİNE BİR BAKIŞ (1960-2004)

### *AN OUTLOOK ON DENİZLİ MUSEOLOGY AND DENİZLİ MUSEUMS ACCORDING TO DENİZLİ MEDIA (1960-2004)*

Ercan HAYTOĞLU\*

#### Özet

Müzeler, geçmişe dair günümüze ulaşan sosyal, ekonomik, kültürel, psikolojik, teknolojik ve bilimsel her türlü eserin görülmek üzere toplandığı ve sergilendiği yerlerdir. Bu nedenle kuruluş amaçlarına göre arkeoloji, etnografya, resim, heykel, bilim, sanat, sağlık, sanayi ve kent müzeleri olarak sınıflandırılabilirler. Müzeler kuruldukları yerlerde bilginin paylaşılması, merakların yenilmesi ve halkın eğitilmesi yönünde önemli katkılar yapmaktadırlar.

Antik dönemden günümüze müzecilik alanında dünyada önemli mesafeler alınmıştır. Osmanlı Devleti'nde Ahmet Fethi Bey ile müzecilik alanında atılan ilk adım Osman Hamdi Bey ile güçlü adımlara dönüşmüştür. Cumhuriyet döneminde müzecilik çağdaş bir seviyeye getirilmeye çalışılmış ise de bu alanda tüm sorunlar halen çözülememiştir.

Denizli'de müzecilik ve özellikle müze arayışı üzerine çalışmalar Denizli basınında 1960 başından itibaren heyecan ile ele alınmıştır. Arkeoloji müzesi arayışı çok uzun yıllar sonra Pamukkale'de bir Roma Hamamı'nın kalıntılarının Arkeoloji müzesine dönüştürülmesi ile geçici bir çözüme kavuşmuştur. Denizli'de günümüzde Pamukkale'de bir arkeoloji müzesi, bir etnografya müzesi ve Denizli Lisesi içinde yer alan Cumhuriyet ve Eğitim müzeleri bulunmaktadır.

Denizli 1960'da itibaren devam eden tüm çabalarına rağmen, henüz ihtiyacına cevap veren bir Arkeoloji ve bir Kent müzesine kavuşmamıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Denizli, müze, Pamukkale, Hierapolis, Koca Mektep, etnografya.

#### Abstract

Museums are places where social, economic, cultural, psychological, technological and scientific all kinds of works are picked up and exhibited. Therefore, they can be categorized as archeology, ethnography, painting, sculpture, science, art, health, industry and museums. They provide important contributions about knowledge sharing, satisfying curiosity and educating public.

From Ancient Period to present, museology has made significant progress all over the world. In Ottoman, the first step by Ahmet Fethi Bey about museology turned into the strong ones by Osman Hamdi Bey. In Republic Period, it was tried to raise the level of museology, but all problems haven't been solved yet.

Museology and works specially about searching museum have taken place on the Denizli's media from the beginning of 1960. The search on archeological museum reached a temporary solution after many years when the ruins of a Rome Bath were turned into an archeology museum in Pamukkale. At present, in Denizli, there are an archeology museum in Pamukkale, an ethnography museum and a Republic and Education Museum in Denizli High School.

Denizli hasn't had any archeology and city museum to satisfy its need despite of all efforts continued from 1960.

**Key words:** Denizli, museum, Pamukkale, Hierapolis, Koca Mektep, ethnography.

\* Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Kınıklı Yerleşkesi/DENİZLİ, ehayt@pau.edu.tr

## 1-Giriş

Müzeler, her türlü sanat, bilim ve tarih eserinin herkes tarafından görülebilmesi için toplanarak sergilendiği yerlerdir. Kuruluş amaçlarına göre arkeoloji, etnografya, resim, heykel, bilim, sanat, sağlık, sanayi ve kent müzeleri gibi çok çeşitli müzeler bulunmaktadır. Müzeler kuruldukları yerlerde bilginin oluşması ve merakların yenilmesinde önemli katkılar sağlar. Müzeler, kentlerin kültür ve bilim varlıklarına ait örnekleri bir mekân içerisinde sergileyebilme ve bir kent kültürü oluşturabilme becerilerinin göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Müzeciliğin geçmiş antik döneme kadar uzanmaktadır. İlk müze İskenderiye’de M.Ö. 300’de kurulmuştur. Ancak, müze kurulma çalışmaları Avrupa’da geç bir dönemde, XIV. Yüzyıldan (YY) itibaren başlamıştır<sup>1</sup>. XVI. YY’dan itibaren bu çalışmalarda artış görülmeye başlamıştır. XVII. YY’dan itibaren 1681’de ihtişamlı bir şekilde kurulan Louvre müzesi gibi batı dünyasının aydınlanmasında katkı yapacak büyük müzeler kurulmaya başlamıştır. Çağımızın müze anlayışına uygun ilk müze 1683’te İngiltere’de Oxford’da kurulan müze olmuştur. Bu müzeyi 1753’te kurulan “British” müzesi izlemiştir<sup>2</sup>.

Türkiye’de ise müzecilik alanında 1845’te<sup>3</sup> Tophane-i Amire Müşiri (Ahmet) Fethi Bey’in emri ile ilk adım atılmıştır. İstanbul Aya İrini<sup>4</sup> Kilisesi’nde toplanan eski eserler (silahlar) ile ilk müzenin temelleri atılmıştır. Bu eserlere “Mecma-ı Eslaha-ı Atika” ve daha sonra “Mecma-ı Asar” denilmiştir<sup>5</sup>. Türkiye’de askeri müze özelliğinde ilk müzenin temelleri ise İstanbul’da Aya İrini Kilisesi’nde 1856’da atılmıştır<sup>6</sup>. 1869’da tescil edilen bu koleksiyona Müze-i Hümayun adı verilmiştir<sup>7</sup>.

1869-1871 yılları arasında Maarif Bakanı Mehmet Esat Saffet Paşa verdiği emirle ülkenin değişik yerlerinden eserler toplatmıştır<sup>8</sup>. 1872’de Aya İrini fazla rutubetli ve tevhire elverişli olmadığı için eserler Çinili Köşk’e taşınmıştır<sup>9</sup>. Çinili Köşk’ün yöneticiliğine Alman Dr. Philipp Anton Dethier getirilmiş ve ilk eski eser yönetmeliği hazırlanmıştır<sup>10</sup>. 3 Mart 1881’de Dethier ölünce müzenin yöneticiliğine Osman Hamdi Bey getirilmiştir<sup>11</sup>. Osman Hamdi Bey’in Müze müdürlüğüne

\*\*Denizli Müze Müdürü Sayın H. Hüseyin Baysal’a yaptığı katkılar için teşekkür ederim.

<sup>1</sup> Özden Çandır, “Müzenin Tanımı”, *Denizli*, (gazete tarihi yok), Sayı:10588.

<sup>2</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>3</sup> 1845 değil 1846 olmalıdır. Bkz. Ferruh Gerçek, *Türk Müzeciliği*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1999, s.82.

<sup>4</sup> Gazetede Saatirn Kilisesi olarak yazılmıştır. Bu kilise Aya İrini’dir.

<sup>5</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>6</sup> Çandır, “Müzenin Tanımı”, *Denizli*, Sayı:10588.

<sup>7</sup> Müze müdürlüğüne Mr. Goold tayin edilmiştir. 29 Ocak 1869 tarihli talimatnamede müze adı “Müzehane” olarak geçmiş ise de zaman içinde Müzehane-i Şahane, Müze-i Amire, Müze-i Hümayun, Müze-i Osmani, Asar-ı Atik Müzesi şeklinde adlandırılmıştır. İlk Asar-ı Atika Nizamnamesi’de 13 Şubat 1869’da yürürlüğe girmiştir. Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.85-86.

<sup>8</sup> 1871’de herhangi bir neden olmaksızın müze müdürlüğü kaldırılmıştır. Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.86-87.

<sup>9</sup> Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.91 ve 93. Denizli *Akşam* gazetesi, eserlerin 1874’te Çinili Köşke taşınması ve eserlerin yeni arkeolojik eser takviyeleri ile zenginleştirilmesi daha esaslı bir müzenin oluşmasının yolunu açtığı bilgisine yer vermiştir. *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>10</sup> Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.90-91.

<sup>11</sup> Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.105-106.

getirilmesi Türk müzeciliğinde yepyeni ve sürekli gelişen bir dönemin başlangıcı olmuştur<sup>12</sup>.

Asar-ı Atika tüzüğünü çıkaran Osman Hamdi Bey müzeciliğe yeni bir kimlik kazandırmış ve 1891’de Müze-i Humayun’u kurmuştur. Osman Hamdi Bey’in 1910’da ölümü üzerine kardeşi Halil Ethem Bey müzecilik alanında atılan adımları bir öteye götürmüş ve 1914’te Süleymaniye İmarethanesi’nde “Evkaf-ı İslamiye” müzesini kurmuştur<sup>13</sup>.

1892’de İstanbul Arkeoloji, 1902’de Konya, 1904’te Bursa ve 1912’de İstanbul Türk İslam Eserleri müzelerinin açılması müzecilik tarihimiz açısından önemli gelişmeler olarak kabul görmüştür<sup>14</sup>. Cumhuriyet döneminde Atatürk’ün eski eserlere ve arkeolojiye verdiği öneme paralel olarak müzecilik faaliyetleri daha fazla hız kazanmıştır. Topkapı Sarayı 1924’de müze haline getirilerek 1927’de ziyaretçilere açılmıştır. Müzeler Genel Müdürlüğü’ne bağlanan Evkaf-ı İslamiye müzesi yenilenmiş şekliyle 1927’de tekrar hizmete açılmıştır. Ankara Etnoğrafya Müzesi 1928’de, Ayasofya Camii ise 1934’te müze olarak açılmıştır<sup>15</sup>.

23 Haziran 1934 tarihli 2530 sayılı yasa ile Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı “Müze ve Rasathanelerin” kurulması ile ilgili düzenlemenin yapılması<sup>16</sup> birçok il ve ilçede yeni müzelerin açılarak yaygınlaşmasına yol açmıştır<sup>17</sup>. 25 Nisan 1973 tarih ve 1710 sayılı “Eski Eserler” yasası ile bu konudaki düzenlemeler genişletilmiştir<sup>18</sup>.

## II-Denizli Müzeciliği ve İlk Müze Oluşturma Çabaları

Denizli Ege Bölgesi’nde ticaret ve sanayi açısından gelişmiş olduğu gibi tarihi ve turistik açıdan da zengin bir kenttir. Kentin yakın çevresi Laodikeia, Hierapolis, Apollonia, Beycesultan, Herakleia Salbake, Kolossai, Tripolis, Attouda ve Tabae gibi birçok antik şehrin kalıntıları ile çevrilmiştir. Aynı zamanda bunlardan başka yerleşim yeri izleri ile birçok kale, tümülüs, höyük kalıntılarına sahiptir. Kent Neolitik dönemden Klasik, Hellenistik, Roma ve Bizans dönemi kalıntıları yanında sınırlı da olsa Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı Dönemine ait izleri taşımaktadır.

Geçmişten günümüze koruma altına alınmaya çalışılan bir kısım önemli kalıntı, zaman içerisinde sergilenmekten uzak olarak sadece bir arada tutulmaya veya çok basit şekilde depolanmaya çalışılmıştır.

Denizli’de müzecilik yönünde ilk düşünceler, özellikle Hierapolis’ten ve kısmen Laodikeia’dan kent içine getirilmiş olan bir kısım arkeolojik kalıntılar nedeniyle bir arkeoloji müzesi kurulması yönünde gelişmiştir. Bazı küçük müze girişimleri hariç tutulur ise Arkeoloji müzesi dışında başka bir müze düşüncesi yakın zamanlara kadar kendisini göstermemiştir.

<sup>12</sup> Bilal Söğüt, *Lagina’da Osman Hamdi Bey*, Muğla 2009, Çandır, Askeri Müze’nin müdürlüğüne Osman Hamdi Bey getirilmesinin Türk müzeciliğinin başlangıcı kabul edildiği şeklinde bilgi vermiştir. Çandır, “Müzenin Tanımı”, *Denizli*, Sayı:10588.

<sup>13</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>14</sup> Çandır, “Müzenin Tanımı”, *Denizli*, Sayı:10588.

<sup>15</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>16</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

<sup>17</sup> Çandır, “Müzenin Tanımı”, *Denizli*, Sayı:10588.

<sup>18</sup> *Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

Denizli'nin ortaya çıkarılan antik kalıntı ve eserlerin sergilenebileceği bir müzeden yoksun oluşu nedeniyle müzecilik ve müzenin farkına varılması 1932'ye kadar götürülebilir. 1932'de Gazi İlkokulu'nda müzeciliğe duyarlı öğretmenlerin çabalarıyla ilk adım atılmıştır. Öğretmenler okul bahçesinde eski eserlerin toplanması ve korunması çalışmalarına başlamışlardır<sup>19</sup>. Ancak, 1932'ye kadar götürülecek bu süreç bilinçli bir müzecilik ve bir müze kurma düşüncesine ancak başlangıç teşkil etmiştir. Bilinçli şekilde müze kurma çalışmalarının ilk somut sonucu, 1964'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak Denizli Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından Denizli Müze Memurluğu'nun kurulması olmuştur. Kurulan memurluğun çabaları ile çevreden ve özellikle Hierapolis kazılarında çıkarılan eserler Pamukkale'de bulunan Müze Deposunda (Roma Hamamı) toplanmaya başlamıştır. Bu çalışma ile Denizli'de müzeciliğin ilk resmi temeli atılmıştır<sup>20</sup>.

1960'lı yılların başından itibaren Denizli'nin müzeye olan ihtiyacı dillendirilmeye başlanmıştır. Müze yeri arama ile ilgili ilk öneriler ise 1971'den itibaren gelmeye başlamıştır<sup>21</sup>.

Denizli'de müzenin varlığına duyulan ihtiyacı bizim tespitlerimize göre 1960'da ilk ortaya koyan öğretmen Veli Caner olmuştur. Denizli gazetesindeki bir köşe yazısında Caner; *"... Denizli hudutları içinde bulunan tarihi yerler ve hatta tesadüfen bulunan yıkıntı ve kalıntılardan uygun olanlarının Denizli'de tesis edilecek bir arkeoloji müzesinde istifadeye arz edilmesi en büyük ve başta gelen temennilerden birisidir"* demiştir. Caner bir an önce Vilayetin harekete geçerek şehirden, kasaba ve köylerden toplanan tarihi eserlerle hemen bir müze kurulması için faaliyete geçilmesi gerektiğini belirtmiştir. Caner, Vali Ekrem Talat Avşaroğlu ve Milli Eğitim Müdürü İshak Bakiler'in önderliğinde yapılacak çalışma ile şehrin uygun yerinde ziyaretçilerin bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla en kısa zamanda müzenin açılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

Caner yazısında yerel yöneticiler dışında kültür derneklerinin de konu ile yakından ilgilenmelerinin isabetli olacağını belirttikten sonra, ilkokul öğrencilerinin tarih derslerinde verilen teorik bilgilerin arkeoloji müzesinde oluşturulacak sergi alanları ile pratikte zenginleştirileceğine işaret etmeyi de unutmamıştır. Böyle bir müzenin şehirde oluşturulmasının kıymeti bilinmeyen tarihi eserlerin tahribini önleyeceği gibi, ayrı yerlerde bulunan bu tarihi eserlerin bir araya getirilmesi ile *"yoktan bir tarihi müze kazanılmış"* olmasını sağlama açısından önemine vurgu yapmıştır<sup>22</sup>.

<sup>19</sup> Eserlerin toplanması ve korunması çabaları Gazi İlkokulu öğretmenleri tarafından 1952'ye kadar kesintisiz devam etmiştir. Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı.

<sup>20</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996. Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı.

<sup>21</sup> Mustafa Tezcan, "Denizli Müzeleri ve Örenyerleri", *Denizli*, (gazete tarihi yok), 10805. Müze Müdürlüğü yapmış olan Mustafa Tezcan 21 Şubat 1990 tarihinde hayatını kaybetmiştir. Tezcan 1942 yılında Denizli'nin Acıpayam kazasına bağlı Yatağan'da doğmuştur. Sivas müzesinde 1963'de asistan olarak göreve başlamıştır. Uşak müzesine 1978'de atanmış ise de aynı yıl Denizli müzesine atanmıştır. 12 Eylül 1980'den sonra müze müdürlüğünü vekaleten yürüten Tezcan, 1981'den itibaren vefat tarihine kadar müze müdürlüğü görevini sürdürmüştür. *Denizli*, 22 Şubat 1990, Sayı:12052.

<sup>22</sup> Veli Caner, "Büyük Eksişimiz Müze", *Denizli*, 22 Eylül 1960, Sayı:2020.

Arkeoloji müzesi kurulması yönünde 1960'da yazılan Veli Caner'in makalesinden sonra müze konusu uzun süre sessizliğe gömülmüştür. Ancak dört yıl sonra Denizli gazetesinde "*Tarihi Eserlerin Muhafazası İçin İlimizde Bir Arkeoloji Müzesi Açılması İsteniyor*" başlıklı bir haber ile sessizliğe gömülen müze konusu yeniden uyandırılmıştır. Haberde, özellikle Hierapolis'te yıllardan beri devam eden kazılarda çıkarılan eserlerin bir kısmının kazı yapan ameleler tarafından çok ucuz fiyatlar ile turistlere satıldığı ve bir kısmının kazılara nezaret edenler tarafından yurt dışına kaçırıldığı vurgusu yapılmıştır. Haberin devamında; "...Geri kalan kısmı ise atıfet kabilinden hangi devre ait olduğu tespit olunarak müzesizlikten gelişigüzel pamuklara sarılarak farelere ziyafet çekilmiştir. Çekilmektedir" denilmiştir. Birbirleriyle yüzlerce yıldır "*koyun koyuna yattıkları uykudan uyanan*" Hierapolis ve Pamukkale'nin şehre turist çektiği üzerinde durularak, "...Önümüzdeki seneler içinde belki Hierapolis kurulduğu ve geliştiği manzarasını alacaktır. Bu sebeple değerli arkeologlar ve mimarlar kazılar yaptıracaklardır. Toprağın altından çıkarılacak olan asarı atıklar bir arkeoloji müzesinin yokluğundan dolayı da heder olup gidecektir" değerlendirmesine yer verilmiştir. Haberin sonunda varsa vilayetin imkanları ile eğer vilayetin imkanları yok ise "*şimdilik iki odalı bir bina bulup, şehrimizde bir arkeoloji müzesinin yuvası hazırlanmalıdır*" temennisinde bulunulmuştur<sup>23</sup>.

1965 sonlarına doğru yine Denizli gazetesinde Denizli Hükümet Konağı arkasında bir müze binasının inşa edileceği yönünde, "*Hükümet Konağı Arkasında İnşa Edilecek olan Müze Yeri Genişletilmelidir*" başlıklı bir haber yayınlanmıştır. Haberde, müze binası için ayrılan eni dokuz buçuk metre, boyu altmış metre olan bir arsanın yeterli olmayacağı ve normal bir evin bile yapılamayacağı bir arsanın gösterilmesinin uygun olmadığı yönünde değerlendirmelere yer verilmiştir. Ayrıca, Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından uygun bir arsa bulunduğu takdirde müze yapımı için bir milyon liralık yatırım kararı bulunduğu dikkat çekilmiştir<sup>24</sup>.

Denizli'de müze arayışının yoğun yaşandığı 1965 yılı sonunda, "*Pamukkale'deki Tabii Müze Tanzim Ediliyor*" şeklinde bir haber ile kent içinde bir müze kurmak yerine Pamukkale'de bir müze kurulacağına dair haber yer almıştır. Bu haberden Pamukkale'de bulunan bazı heykel ve mimari kalıntıların girişte bulunan meydanın sağında tabii müze denilen bir harabede sergilendiği ve bu nedenle eserlerin ziyaretçiler tarafından rahatça görülmesi için alanın uygun bir şekilde düzenlenmek istendiği anlaşılmıştır. Bu arada bu harabeye yerleştirilen tarihi kalıntılardan dolayı "*tabii müze*" olarak nitelenen yerin önünde yapılacak restorasyon ile ziyaretçilerin dinlenmesi için çiçeklendirme yapılmasının düşünüldüğü bilgisine de yer verilmiştir<sup>25</sup>.

Bu haber sonrası 1965 sonunda birinci sayfadan en iri puntolarla "*Müze ve Kütüphane Yeri Bulundu*" başlıklı haber yayınlanmıştır. Habere göre Denizli'de inşa edilecek modern müze ve kütüphane yeri için Erkek Sanat Enstitüsü'nün

<sup>23</sup> Denizli, 27 Ağustos 1964, Sayı:4172.

<sup>24</sup> Denizli, 25 Ekim 1965, Sayı:4319.

<sup>25</sup> Denizli, 11 Aralık 1965, Sayı:4560. Haberden bu düzenlemenin yapılması için elde maddi imkan olmadığı içine müze memuru Süreyya Ger'in tahsisat almak için yoğun çaba sarf ettiği anlaşılmaktadır.

Dispanser karşısında yer alan kısmında yapılması için karar aşamasına geldiği bilgisi yer almıştır. Ayrıca haberde; *“...Milli Eğitim Bakanlığı Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü’ne ait olan yer evvelce inşaat için müsaade edilmemişse de Vali Nezh Okuş’un konu ile bizzat ve ısrarla ilgilenmesi sonucu ilgili makam “yumuşamış” ve bahis mevzuu arsada müze ve kütüphane inşaatının yapılmasına rıza göstermiştir”* denilmiştir<sup>26</sup>. Ancak, bu alana müze yapılması için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından izin verilmemiş ve müze konusu bir kez daha sürüncemede kalmıştır<sup>27</sup>.

Denizli müzesi için atılan adımların sonuçsuz kalmasından dönemin Denizli parlamenterleri, Denizli Valisi Ziya Durakoğlu, Milli Eğitim Müdürü ve diğer ilgili yöneticiler sorumlu tutulmuştur. Zayıf kaldıkları düşünülen yöneticiler nedeniyle Denizli müzesiz kaldıkça Denizli’nin tarihi eserlerinin müze memurluğu dolaplarında, Gazi Okulu bahçesinde ve Pamukkale’deki bakımsız depolarda harap bir şekilde tutulmaları üzüntü ve eleştiri konusu olmuştur<sup>28</sup>.

1965’den 1970’e kadar yaklaşık beş yıl müze konusunun tekrar sessizliğe gömülmüştür. Müze kurulması için somut bir mesafe alınamamıştır. 1970’de yeniden yapılan bir haber müze konusunu eleştirel biçimde tekrar gündeme taşımıştır. *“Denizli Müzesi Tesisi Unutuldu”* başlıklı haber ile girilen müze açma teşebbüsünden hiç bir sonuç alınmadığına dikkat çekilerek tarihi eserlerin açıkta teşhirini gerçekleştirmek için yapılan açık hava müzelerinin vereceği hizmetin yetersiz kalacağı belirtilmiştir. Bu nedenle turistlerin kolayca ziyaret edebilecekleri ve turizm yönünden değer kazanabilecek bir beldeye acilen müze yapılmasının beklendiğine işaret edilmiştir<sup>29</sup>. 1970’den itibaren Kültür Bakanlığı tarafından Denizli’ye Hierapolis’te bulunan Müze Deposunun Arkeoloji Müzesi yapılması için restorasyon çalışmalarına başlanmıştır<sup>30</sup>.

1971’de yayınlanan bir habere göre Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından Denizli’nin turizm açısından durumunun değerlendirilerek 1966’da Üçgen mevkiinde bir müze inşa edilmesinin kararlaştırıldığı ve müze için tahsis edilmek üzere Denizli Belediyesinden arsa istendiği bilgisine yer verilmiştir<sup>31</sup>. Müze açılması yönünde yapılan çalışmaların başarılı olmaması nedeniyle, Vali Münir Güney ve Milli Eğitim Müdürü Kamil Baykara yeni bir çalışma başlatmışlardır. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün Denizli’de müze yapılmasına olumlu bakması sebebiyle, Belediye tarafından müzenin turistlerin geçiş güzergahı üzerinde bulunan Ankara asfaltı üzerindeki Üçgen mevkiinde yapılmasının kararlaştırılarak, burada bulunan uygun alanın müze arsası olarak plana dahil edildiği belirtilmiştir. Bu olumlu bakış ve yaklaşıma rağmen 1971 yılı programlarının yüklü olmasından dolayı müze

<sup>26</sup> Denizli, 28 Aralık 1965, Sayı:4574.

<sup>27</sup> Denizli, 10 Mart 1971, Sayı:6137.

<sup>28</sup> Denizli, 18 Temmuz 1969, Sayı:5634.

<sup>29</sup> Denizli, 13 Mayıs 1970, Sayı:5881. Gazete haberinde yer alan *“Bu eşyaları (tarihi eserleri) açıkta teşhir edebilmek için yapılan açıktaki müzeler ise verememektedir”* şeklindeki anlaşılmayan cümle ile eserlerin çıkarıldığı yerde sergilenmesi şeklinde bir gerekçe ile şehirde bir arkeoloji müzesi açılmasına engel bulunduğu vurgulanmak istenmiş olmalıdır.

<sup>30</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), *“Türk Müzeciliği’nin 150. Yılında Denizli’de Müzecilik ve Müzelerimiz”*, Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>31</sup> Denizli, 10 Mart 1971, Sayı:6137.

inşasının gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı kısa süre sonra anlaşılmıştır<sup>32</sup>.

30 Nisan 1973 tarihli bir haberde “*Pamukkale’deki Roma Hamamları Restore Ediliyor*” başlığı altında; Restorasyonuna devam edilen Roma hamamlarının tamamlanabilmesi için 1,5 milyon lira daha harcanacağı ve 1973 yılı için 500 bin lira daha ödenek ayrıldığı, restorasyonun devam edeceği, Denizli Belediye Başkanı Ali Dartanel’in şehir merkezinde bir müze kurulması için harekete geçtiği ve Milli Eğitim Bakanlığınca yapılacak müze için Belediye’nin yer temin edeceği bilgisi verilmiştir. Ali Dartanel müze için 3 milyon lira sarf edileceğini ve Aydın’da yapılacak müzeden daha büyük bir müze yapmak için bütün imkanların kullanılacağını belirtmiştir<sup>33</sup>.

1973’de Denizli istediği gibi bir modern müzeye kavuşmaktan halen çok uzaktır. Müze ile ilgili somut bir gelişme olmadığı için arkeolojik ve etnoğrafik eserler depolarda muhafaza edilmeye çalışılmaktadır. Bu depolardan ilki, Hititler, Frigler, Lidler, Helenler, Romalılar, Selçuklular ve Osmanlılar’a ait eserlerin depolandığı Hürriyet Meydanında bulunan bir deponun üçüncü katıdır. İkincisi Gazi İlkokulunun bahçesinde baştan beri bilindiği gibi açık hava müzesi şeklinde duran eserlerin bulunduğu Gazi İlkokulu müze deposudur. Üçüncüsü açık hava müzesi şeklinde eserlerin bulunduğu Eskihisar İlkokulu Müze Deposu ve dördüncüsü ise 1972’de restore edilerek müze deposu haline getirilen Pamukkale (Hierapolis)’de ki Roma Hamamıdır<sup>34</sup>.

Müze yapımı konusunda Müzeler Genel Müdürlüğü arsa isteğini tekrarlayınca Üçgen mevkiinde yer gösterilmiştir. Şehir imar planında park yeri olarak ayrılmış sahanın müze inşası için ayrılması konusunda olumlu bir hava oluşmuştur. Bu olumlu havanın etkisi ile Üçgen mevkii müze yapımı için belirlendiği halde, Belediye Meclisi aldığı karar ile bu mevkide müze inşaatı için izin verilmemesi yönünde karar almıştır. Bu karar ile müzenin yapılması yeniden tehlikeye düşmüştür. Müzeler Genel Müdürlüğü arsa konusunun çözülmemesi durumunda müze inşaatından vazgeçileceğini belirtmiştir<sup>35</sup>.

Müze için arsa tahsis edilmeyen Üçgen mevkii, 1974’e kadar bahar günlerinde tabii bir park olan “Üçgen Mesireliği” olup, uzun yıllar bu mesirelik alan sahipsiz kaldığı ve toz toprak içerisinde Çingene Mahallesine dönüştüğü için belediye tarafından Karayolları idaresine terk edilmiştir. Bu nedenle ‘Üçgen Mesireliği’ne yakın yerde oturanlar bu yerin park yapılması isteğinde bulunmuşlardır<sup>36</sup>. Aradan on yıl geçtikten sonra yine belediye tarafından Üçgen mevkiinde şehri sembolize eden heykeller ve dinlenme alanları yapılması yönünde

<sup>32</sup> Denizli, 2 Mart 1971, 6130.

<sup>33</sup> Denizli, 30 Nisan 1973, Sayı:6795. Ali Dartanel, “Bu işin süratle neticelenmesi için bütün imkanlarımızı kullanacağız” demiştir.

<sup>34</sup> Cumhuriyetin 50. Yılında Denizli, 1973 İl Yıllığı, s.98-99.

<sup>35</sup> Denizli, 10 Mart 1971, Sayı:6137, Denizli gazetesinin 12 Ekim 1974 tarihli nüshasında Belediye Meclis Kararı ile Üçgen Mevkiinde bir arsa tahsis edilemeyeceği yönündeki bilgilere rağmen bir yetkilinin Kirişhane mahallesindeki Üçgen mevkiine yeni bir müze binası yapılması gereğine dikkat çekerek, Belediye’nin arsa tahsis etmesi durumunda bir yılda bir müze inşaatının tamamlanacağı yönünde yaptığı açıklamaların yer aldığı görülmüştür. Denizli, 12 Ekim 1974, Sayı:7244.

<sup>36</sup> Denizli, 11 Eylül 1973, Sayı:6910.

karar alınarak<sup>37</sup> Üçgen mevkiinin eskiden olduğu gibi 'Üçgen Mesireliği'ne dönüştürülmesi yönüne gidilmiştir.

1996'ya gelindiğinde Pamukkale'de mevcut olan müzenin teşhir salonları ve depoları yetersiz olması nedeniyle<sup>38</sup> müze yeri için Müze Müdürlüğü tarafından Eskişehir Köyü Kavaklıdere mevkiinde (Ankara-Pamukkale-Denizli kavşağı) 10 Pafta 2177 parsel talep edilmiştir<sup>39</sup>. Ancak daha sonra 02.08.1993'te Müze binası yapılmak üzere Bakanlıkça tahsis edilen bu parselin topoğrafik durumunun uygun olmadığı ve yola cephesi bulunmadığı için yol cephesindeki başka parsellerin kamulaştırılması için talepte bulunulmuştur<sup>40</sup>. 1997'de ise yine Eskişehir köyü sınırları içinde bulunan Persekırı mevki 11 pafta 462 parselin kamu hizmetine tahsisli olduğuna dikkat çekilerek müze binası yapımı için imar planının yapılması talep edilmiştir<sup>41</sup>. Aynı yıl yazılan başka bir yazıda 10 pafta 2177 parselin topoğrafik durumu gereği yol cephesindeki diğer parsellerin kamu yararı dikkate alınarak kamulaştırılması talebi bir kez daha yenilenmiştir<sup>42</sup>. 1998'te yapılacak müzede yer alacak olan teşhir salonları, açık teşhir alanları, konferans salonu, depolar, atölyeler ve idari bölümler için parsellerin tamamının kamulaştırılmasının gerekliliğine vurgu yapılmıştır<sup>43</sup>. Denizli İl İdare Kurulu'nun parsellerin tamamının kamulaştırılmasında sakınca bulmamasına rağmen Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğüne 1997 yılı için kamulaştırma ödeneği bulunmadığı için kamulaştırma işlemi gerçekleştirilememiştir. 2000'de parsellerin kamulaştırma bedelleri 1998 yılı kamulaştırma bedeli esas alınarak yeniden kamulaştırılması talebinde bulunulmuştur<sup>44</sup>. Bu arada parseller dikkate alınarak imar planı hazırlanmış ve Denizli Belediye Meclisi'nde kabul edilmesi ümidiyle konunun Belediye Başkanlığı'na iletilmesi istenmiştir<sup>45</sup>.

Denizli'de bir arkeoloji müzesi arayışı 1960'lardan itibaren kesintisiz devam etmiştir. Denizli Müze Müdürlüğü tarafından Pamukkale'de kazısı yapılan yapıların kapatılamaması ve mevcut müze olarak kullanılan yapının genişletilememesi nedeniyle eserlerin sergilenemediği ve depolarda tutulduğu, Denizli Atatürk ve Etnografya Müzesi'nin de yetersiz olduğunu belirten yazılar yazılmıştır. 1996 tarihli bir yazıda sadece eserlerin sergilendiği bir müzenin ötesinde bir müze beklentisi olduğu; *"Ülkemiz turizmde haklı olarak söz sahibi olan ve büyük şehir olmaya aday ilimiz'de artık yeni bir müze binasına acil ihtiyaç vardır. Bu müzenin; arkeolojik eserlerin, etnografik eserlerin ve özellikle elimizdeki yazılı belgelere*

<sup>37</sup> Denizli, 18 Nisan 1983, 9952.

<sup>38</sup> 17.06.1996 tarihli yazıda İl Müzesi ve ek binalarının yapımı için Eskişehir Mevkii, 10 Pafta 2177 parsel'in Belediye Meclisinde görüşülerek kabul edilmesi istenmiştir. Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı, Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 15.11. 1996 tarih ve 720/905 sayılı yazısı.

<sup>39</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı.

<sup>40</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 15.11. 1996 tarih ve 720/905 sayılı yazısı.

<sup>41</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 24.01. 1997 tarih ve 720/68 sayılı yazısı.

<sup>42</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 18.11.1997 tarih ve 700/869 sayılı yazısı.

<sup>43</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 16.10. 1998 tarih ve 720/758 sayılı yazısı.

<sup>44</sup> Müze binası için kamulaştırılması istenilen 13.654 m<sup>2</sup>ve 5522 m<sup>2</sup>'ik iki ayrı parsel için toplam 311.847.216.357 TL ayrılması talep edilmiştir. Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 14.02.2000 tarih ve 700/119 sayılı yazısı.

<sup>45</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 09.06.2000 tarih ve 720/553 sayılı yazısı.



*göre; günümüzden 2000 yıl öncesine kadar uzanan Denizli dokumacılık tarihinin benzersiz eserlerinin sergilendiği, toplantı salonu, sergi salonu gibi mekanların bulunduğu her yaşta kişiye hitap edebilecek niteliklere sahip çağdaş bir müze olması gerekir”<sup>46</sup> şeklinde belirtilmiştir.*

Denizli’de bulunan Atatürk Etnografya Müzesi ile Hierapoliste yer alan müzenin yeterli olmaması, Denizli’de yaygın bir şekilde var olan işadamlarının okul yaptırma geleneğine uygun olarak bir işadamı tarafından müze yaptırılması beklentisini ortaya çıkarmıştır. Bir gazete haberinde; *“... Hem Türk kültürünün ürünü eserlerimizin sergileneceği, hem de arkeolojik eserlerin sergileneceği büyük bir müzeye ihtiyaç var. Okul yaptırmaya soyunan bir işadamımızdan birinin de en az bir okul kadar önemli olan müze yapımı için kolları sıvaması gerekmektedir”<sup>47</sup> denilmiştir. Ümit Selçuk bir gazete makalesinde *“...Şehrimizi turizm ve kültür şehri yapmak için tıpkı Anadolu Medeniyetleri müzesi veya İzmir’in Selçuk ilçesinde olduğu gibi bir müze şarttır. Şu an Pamukkale de ki kendisi tarihi eser olan müzede eserler sıkışık depiş konulmuştur.**

*Şehir merkezinde büyük bir müze yapılsa hem daha fazla ziyaretçi uğrayacak hem de şehrimizde oyalanmadan direk Pamukkaleye geçen turistlerin şehir merkezimizi de gezmeleri, dinlenmeleri ve alışveriş yapmaları sağlanmış olacaktır”* diyerek *“...Bu konuda bence gerekli lobi oluşturulup kamuoyu bu müze meselesine odaklanmalıdır. Özellikle üniversite ve derneklerin ve basının sınırsız destek vereceğine şüphe yoktur”* demiştir<sup>48</sup>.

Denizli Arkeoloji Müzesi arayışına daha karşılık bulamaz iken yakın yıllarda Denizli’de artık bir kent müzesi arayışı da başlamıştır. Bu konuda 2004’de Mimar Süleyman Boz’un Mimarlar Odası Denizli Şubesi ve Denizli Müze Müdürlüğü işbirliği ile yapılan toplantı da söylediği şu sözler önemlidir: *“Denizli’de artık büyük önem kazanmaya başlayan “Kent Müzeciliği” konusunda da çalışmaların aktif hale getirilmesi gerekmektedir. Arkeolojik müzenin yanı sıra ilimize bir de kent müzesi kazandırmalıyız. Denizli Belediyesi’nin kent merkezinde kurmayı planladığı etnografik müze konusunun da artık belirginleşmesi gerekiyor”<sup>49</sup>*

### III-Denizli Müzeleri

#### A-Pamukkale (Hierapolis) Arkeoloji Müzesi

Denizli’de şehir içerisinde bir arkeoloji müzesi kurulması düşüncesinin yerini Pamukkale’de bir müze kurulmasının almaya başlaması ile 1971’de Pamukkale’de (Hierapolis) bulunan tarihi Roma Hamamı’nın müze haline getirilmesi için ilk

<sup>46</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı, Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 15.11. 1996 tarih ve 720/905 sayılı yazısı, Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 24.01. 1997 tarih ve 720/68 sayılı yazısı, Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 18.11.1997 tarih ve 700/869 sayılı yazısı, Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 09.06.2000 tarih ve 720/553 sayılı yazısı Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 31.05.2001 tarih ve 700/455 sayılı yazısı.

<sup>47</sup> *Hizmet*, 3 Ocak 1998, Sayı:6544.

<sup>48</sup> *Hizmet*, 2 Eylül 2006, Sayı:9247.

<sup>49</sup> *Hizmet*, 1 Haziran 2004, Sayı:8567, *Denizli*, 2 Haziran 2004, Sayı:16516.

adımlar atılmıştır<sup>50</sup>. Pamukkale’de Vilayet ve Turizm Bakanlığı’nın<sup>51</sup> birlikte hareket ederek turistlerin ziyaretleri esnasında tarihi eserleri görebilecekleri bir müze için başlatılan çalışmalar önce müze için uygun yer bulma üzerine odaklanmıştır<sup>52</sup>.

Tarhan Toker, Denizli’nin müzeye olan ihtiyacı ve Roma Hamamının müze haline getirilmesi konusunda; *“...İlimizde ele geçirilen ve çoğunlukla mermerden yapılmış olan Yunan ve Roma devirlerine ait heykellerden bir kısmı şehrimizde toplanmış, ne yazık ki bu eserler, yıllardır hüznün içinde Gazi İlkokulu bahçesinde bırakılmıştır. Bir Arkeoloji Müzesi’nin yapılması, arsa nedeniyle gerçekleştirilememiş olduğundan, nihayet Pamukkale’den (Hierapolis) çıkarılan heykeller Roma Hamamlarının sağlam kalıntılarına gelişi güzel yerleştirilerek kapalı çatıya kavuşturulmuştur. Ancak Gazi Okulu bahçesindekiler, dış etkilerle gündün güne kişiliğini ve estetik tarihsel değerini kaybetmekle beraber, öğrenciler için bir tehlike teşkil etmekte, aynı zamanda okul bahçesini işgal ederek bahçeyi daraltmaya devam etmiştir”* tespitini yapmıştır. Toker burada bulunan eserlerin *“Yeni bir müze yapılıncaya kadar buradaki dağınık ve bakımsız olan heykel, yazılı taş ve küplerin de Pamukkale’de bulunan müzeye taşınması”* temennisinde bulunmaktan kendisini alamamıştır<sup>53</sup>.

Müzelerin klasik olarak yankı yapan salonlarda, eski ve tozlu heykellerin sergilendiği alanlar olmaktan çıkarılarak, bir hareket ve canlılık kazandırılmaya başlanan bir dönemde<sup>54</sup> Denizli merkezinde halen modern bir müze inşasının gerçekleştirilememesi gerçekten şaşırtıcı olmuştur.

Denizli’de eserlerin açıkta muhafaza edilmesinden bir an önce vazgeçilerek inşa edilecek bir şehir müzesinde sergilenmelerinin artık bir zorunluluk haline geldiği düşünölmeye başlanmıştır. Denizli’de şehir içinde veya şehir girişinde inşa edilecek bir müzenin turizm açısından önemli bir kazanç olacağı sıkça vurgulanmaya başlanmıştır. Mümkün olan en kısa zamanda bir müze inşa edilmedikçe ve Pamukkale, ilçeler ve Gazi İlkokulu bahçesinde bulunan Roma döneminden kalma eserler açık alanda muhafaza edildikçe, turistlerin bütün kalıntıları görememesi nedeniyle Denizli turizminin bundan zarar göreceği genel bir düşünce olarak kabul görmeye başlamıştır<sup>55</sup>. Dönemin bir yetkilisi; *“Yurdumuz diğer ülkelere nazaran turizm geliri en az olan ülkedir. Halbuki yurdumuz her yönüyle turistlerin ilgileneceği tarihi eserlerle doludur. Gerekli propaganda yapılmayışı yanında müzelerimizin önemli bir konu olarak ele alınmaması da bu konuda başlıca etkendir. Şehrimizde de aynı durum mevzubahistir. Pamukkale’deki kıymetli tarihi eserlerimiz, Gazi İlkokulu yanındaki açık müzemizdeki eserler ve daha birçokları bir müzede toplanmalıdır. Tarihi yönden başta gelen illerden olan Denizlimizde bir müze olmamasının eksikliği ne kadar zaman duyulacak acaba?”*<sup>56</sup> tespitinde bulunmaktan kendisini alamamıştır.

<sup>50</sup> Tezcan, “Denizli Müzeleri ve Örenyerleri”, *Denizli*, (gazete tarihi yok), 10805.

<sup>51</sup> Gazete Kültür Bakanlığı olarak değil Turizm Bakanlığı’nın Vilayetle birlikte hareket ettiği bilgisini vermiştir.

<sup>52</sup> *Yeni Ses*, 1 Şubat 1974, Sayı:60.

<sup>53</sup> Tarhan Toker, “Heykel Kalıntıları ve Müze”, *Denizli*, 25 Nisan 1974, Sayı:7098.

<sup>54</sup> “Müzelerin Önemi Gün Geçtikçe Artıyor”, *Yeni Ses*, 13 Mayıs 1975, Sayı:453.

<sup>55</sup> *Yeni Ses*, 16 Mart 1976, Sayı:712.

<sup>56</sup> *Denizli*, 15 Mart 1976, Sayı:7777.

Nurettin Aksakal, Denizli Gazetesi'nde yer alan yazısında Denizli ve çevresinde bulunan 53 antik yerleşimde bulunan tarihi kalıntılara ilgisiz kalındığını, şehirde, Pamukkale'de bulunan eski eserlerin güvenlikten yoksun olduğu gibi turistleri memnun etmekten de uzak olduğuna dikkat çekmiştir. Denizli'yi bir süre önce ziyaret eden Kültür Bakanı Rıfki Danişman'ın İl Halk ve Çocuk Kütüphanesi ile Gençlik Lokalini açılışında; Ankara'ya döndüğünde Denizli'ye bir müze yapılması için çalışma başlatılacağını belirtmesi karşısında, daha önce verilen sözlerin de tutulmadığına dikkat çektikten sonra; "...Şüphesiz yapılacak olan bir gecekondu değildir. Önce programa konacak, sonra projesi hazırlanacak, arsası tahsis edilecek, ihaleye verilecek ve inşa edilmeye başlanacak. Diyeceksiniz ki, bunun hangisi yapıldı bugüne dek? Hiçbiri yapılmadı, üstelik vaad edildiği gibi kaldı, ama bizim kulaklarımızda, hala "Denizliye bir müze yaptıracağız" vaadi silinmedi" demiştir. Aksakal, bu konuda mesafe alınmamasının sorumlusu olarak daha önceki eleştirilerden farklı olmaksızın, Vilayeti, Belediyeyi, kültür derneklerini, vatandaşları ve parlamenterleri sorumlu tutmuştur<sup>57</sup>.

Denizli Müze Müdürlüğünün Pamukkale'ye taşınmasının sağlanması ile 1979 ortalarında Pamukkale'de bir Arkeoloji Müzesi'nin faaliyete geçeceği yönünde gelişmeler hız kazanmaya başlamıştır<sup>58</sup>.

Hierapolis müzesinin başlayan çalışmaların bitirilememesi nedeniyle eksiklerinin tamamlanması amacıyla 8 Temmuz 1983'de yapım ve onarımlar için İzmir'de ihaleye çıkılacak olması bu durumun bir göstergesi olmuştur. Bu esnada Roma ve Bizans dönemine ait değerli eserlerin sergileneceği Pamukkale Müzesinin 5 milyon liradan ihaleye çıkarılacağı belirtilmiştir<sup>59</sup>. 5 Milyon lira bedelle ihale edilen Pamukkale Müzesi'nin açılışının 30 Ağustos'a<sup>60</sup> yetiştirilmesi planlanmıştır. Yapım ve onarımı çalışmaları nedeniyle faaliyetine ara verilen, yapılan çalışmalar ile içi yeniden düzenlenen ve salonu genişletilen Pamukkale Müzesi'nin 30 Ağustos'ta açılması için yapılan çalışmalar tamamlanmıştır<sup>61</sup>.

İ.S. II. Yüzyılda büyük taş bloklardan harç kullanılmadan inşa edilen Roma Hamamının restorasyonuna başlandığı 1971'den itibaren 20 milyon lira harcanarak Roma Hamamının kapalı kısımlarının üzerlerinin tonoz ile örtülerek kullanılabilir hale getirilmesi ile 2000 tarihi eserin sergilenmesi düşünülmüştür. Hamam kısımlarından oluşturulan müzede 1030 sikke ve kadın takıları, 250 seramik, 20 heykel, 700'de rölyef ve lahit mezarın sergilenmesi planlanmıştır<sup>62</sup>. Restorasyon çalışmalarının tamamlanması ile 1 Şubat 1984'te Pamukkale Arkeoloji müzesi hizmete açılmıştır<sup>63</sup>. Pamukkale Arkeoloji Müzesi ile iki seksiyon olan Denizli müzesinde Mehmet Türkmen, Mustafa Tezcan ve H. Hüseyin Baysal müdürlük yapmıştır<sup>64</sup>.

<sup>57</sup> N. Aksakal, "Denizli Müzeye Ne Zaman Kavuşacak?", *Denizli*, 16 Ağustos 1976.

<sup>58</sup> *Yeni Ses*, 21 Aralık 1978, Sayı:1413, İlk Haber, Sayı:2112.

<sup>59</sup> Müzelerin yapım ve onarımlarının en kısa sürede bitirilmesinin amaçlandığı özellikle belirtilmiştir. *Denizli*, 7 Temmuz 1983, Sayı:10019.

<sup>60</sup> *Denizli*, 13 Ağustos 1983, Sayı:10048.

<sup>61</sup> *Denizli*, 29 Ağustos 1983, Sayı:10061.

<sup>62</sup> *Denizli*, 19 Ocak 1984, Sayı:10179.

<sup>63</sup> Tezcan, "Denizli Müzeleri ve Örenyerleri", *Denizli*, 10805.

<sup>64</sup> Gerçek, *Türk Müzeciliği*, s.468.

Müzedeki Hierapolis kazısından eserler yanında Laodikeia, Kolossai, Tripoli, Attouda gibi Lycos (Çürüksu) vadisi kentlerinden gelen eserlerde bulunmaktadır<sup>65</sup>. 2521 adet eski eser ve 4778 adet madeni sikke barındıran Hierapolis Arkeoloji Müzesi teşhir salonları ve depolarında mermer mimarlık parçaları, mermer heykeller, kabartmalar, kitabeler, mermer, taş ve topraktan yapılmış lahitler, kabartmalı ve yazılı adak taşları, ayrıca steller, saraylar, tapınaklar ve evlerde kullanılan pişmiş keramikler, mutfak eşyaları, tören kapları, içki kapları, ölüye sunulan armağanlar, sürahiler vazolar, meyvelikler, aynalar, pudralar, kılıçlar, mızrak uçları, ok uçları, iğneler, tıp ve eczacılıkta kullanılan aletler, yağ kandilleri pişmiş topraktan, camdan koku ve yağ kapları ile gözyaşı şişeleri, yüzükler kolyeler gibi arkeolojik eserler yer almıştır<sup>66</sup>.

Çoğunluğu Hierapolis ve Laodikeia antik şehirlerinden ele geçen eserlerden oluşan sergide, ayrıca Beycesultan kazılarında bulunan küçük eserler ile civar ilçe ve köylerden Müze'ye taşınan buluntular da sergilenmiştir. Müze üç kapalı salon (A, B ve C salonları) ile özellikle büyük taş eserlerin sergilendiği açık alanlardan oluşmuştur.

### 1-A Salonu

Bu salonda Hierapolis ve Laodikeia kazılarından çıkan lahitler, heykeller, mezar taşları, mimari sütun, paye başlıkları ve yazılar sergilenmiştir. Heykellerin bir kısmı Grek orjinlerinin Roma devrinde yapılan kopyaları olup, bunların en önemlileri Dionysos, Pan, Tyche, Asklepios İsis Rahibesi ve yöreye ait geleneği simgeleyen aile Demeter'dir. Burada mezarlar ve pişmiş toprak lahitlere yer verilmiştir<sup>67</sup>.

Bu salonda ayrıca bir Mısır tanrısı olan İsis'in bir rahibesinin de bir heykeli yer almaktadır.

### 2-B Salonu

Bu salonun bir bölümünde Denizli ve çevresinde bulunan birçok arkeolojik yerleşimden müzeye ulaşan İ.Ö. 4. bine kadar giden küçük eserler kronolojik bir sıraya göre sıralanmıştır. İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nün 1952-1957 yılları arasında yaptıkları kazılardan çıkarılan idoller, pişmiş toprak testi ve tören (libasyon) takımları (yüzük, küpe, bilezik vs.)<sup>68</sup> ve seramikler, diğer günlük kullanım eşyaları ve sikkeler teşhir edilmiştir<sup>69</sup>. Salonun diğer kısmında Frig, Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerine ait pişmiş toprak kandiller, adak kapları, cam kaplar ve kolyeler yer almıştır<sup>70</sup>.

<sup>65</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>66</sup> Tezcan, "Denizli Müzeleri ve Örenyerleri", *Denizli*, 10805.

<sup>67</sup> Baysal, A Salonunda üzerinde kitabe bulunan Maximilian'ın lahdi ile Laodikeia'da ortaya çıkan şehir meclisi üyesi Arhon'a ait Sidemara tipi bir lahit bulunduğunu da belirtmiştir. H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>68</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>69</sup> Şükrü Tekin Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 11 Aralık 2000, Sayı:15455.

<sup>70</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

Ayrıca Grek, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait altın, gümüş ya da bronz sikkeler kronolojik sıra ile sergilenmiştir<sup>71</sup>.

### 3-C Salonu

Bu salon Hierapolis tiyatrosunun sahne binasının fasadını süsleyen eserlerin restore edilerek sergilendiği salondur. Sahne kabartmalarının bir kısmı orijinal olup bir kısmı mülajları alınarak yerine kopya edilen parçalardan oluşmuştur. Salonda Apollon ile Artemis'e ait mitolojik kabartmalar, Dionysos'un eğlence alayları ve Roma İmparatoru Septimius Severus'un taç giyme töreninin canlandırıldığı kabartmalar, Persephone'nin Hades tarafından yeraltına kaçırılması, Apollon, Leto, Artemis, Hades ile ilgili heykeller, sfenksli pave başlıkları, Attalos ile Eumenes'in büst kabartmaları ve çeşitli kabartmalar sergilenmiştir. Salonun bir bölümünde Hierapolis kentinin tanrıçasının taç giyme töreni ve tiyatro ile ilgili meclis kararlarının yer aldığı yazıtlara yer verilmiştir<sup>72</sup>.

Tiyatronun sahne binasını süsleyen kabartmaların her biri değişik bir efsaneyi canlandırmaktadır.

Sergideki iki kabartmada Apollon, Athena, Gaia ve Gigantlar görülmektedir<sup>73</sup>.

### 4-Açık Alanlar

Müze bahçesini oluşturan açık alanlarda büyük taş eserler sergilenmektedir. Bu eserler arasında mezar taşları en büyük çoğunluğu oluşturmakta olup, çoğunun üzerinde Grekçe yazıtlar bulunmaktadır. Diğer taş eserler arasında lahitler, sütun başlıkları ya da kaideleri, frizler ve bazı mimari parçalar sayılabilir<sup>74</sup>.

### B-Atatürk Etnografya Müzesi

Denizli merkezinde müze sorununun çözümü konusunda istenen mesafenin alınamadığı ve yeni bir müzenin yapılmasının mümkün olmayacağı anlaşılınca geçici bir çözüm aranmıştır. Geçici müze için Eski Dispanser<sup>75</sup> binası olarak bilinen şimdiki Atatürk Etnografya Müzesi olarak halen kullanılmakta olan yer gündeme getirilmiştir. Geçici çözümün bir parçası olarak belirlenen yer için izin alınması amacıyla bir adım atılmıştır<sup>76</sup>.

<sup>71</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996, Şükrü Tekin Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 11 Aralık 2000, Sayı:15455

<sup>72</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>73</sup> Şükrü Tekin Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 11 Aralık 2000, Sayı:15455.

<sup>74</sup> Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 12 Aralık 2000, Sayı:15456.

<sup>75</sup> Bina 1950'li yıllarda Sağlık Bakanlığına tahsis edildikten sonra Verem Savaş Dispanseri olarak hizmet vermiştir. (Müze Müdürlüğü ile 14.02.2013 günü yapılan görüşme)

<sup>76</sup> *Denizli*, 1 Kasım 1971, Sayı:6339. Bu bina 1811-1830 yılları arasında bir Rum vatandaşı olan Kimon Vandazoflus tarafından yaptırılmıştır. Atatürk'ün Denizli'ye 4 Şubat 1931'de gelişinde bir gece kaldığı ev Atatürk'ün hatırası dolayısıyla milletvekili Hamdi Bey (Berkman) tarafından hazineden satın alınmıştır. 1950'ye kadar Halk Partisi İl Başkanlığı olarak kullanılan bina daha sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na devredilerek Verem Savaş Dispanseri olarak kullanılmıştır. Bir ara Denizli Maliyesi tarafından depo olarak kullanılan bina 1977 yılında Kültür Bakanlığı tarafından tescillenmiştir. Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, (gazete tarihi yok), Sayı:15452. Bina Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 11.06.1977 tarih ve A 614 sayılı kararı ile tescil edilmiştir. (Müze Müdürlüğü ile 14.02.2013 günü yapılan görüşme)

Atatürk'ün 4 Şubat 1931'de Denizli'ye geldiğinde kaldığı ve daha sonra Dispanser olarak kullanılan<sup>77</sup> iki katlı inşa edilmiş olup her iki katı orta sofaya açılan odalardan oluşan<sup>78</sup> binanın müze haline getirilmesi için harekete geçilmiştir. Atatürk'ün kaldığı bu binanın etnografik malzemelerin sergilendiği bir müze haline getirilmesi için çalışmalara başlanması yönünde karar alınmıştır<sup>79</sup>. O günlerde mülkiyeti Vakıflar idaresine ait olan ve dispanserin taşınmış olması sebebiyle taşıdığı tarihi önemden dolayı yıkılmamakla birlikte kaderine terk edilmiş olduğu için yıkılmak üzere bir hal alan binanın restorasyonu gündeme gelmiştir. İçinde Mustafa Kemal Paşa'nın kullandığı eşyaların bulunduğu binanın restore edilerek Atatürk müzesine dönüştürülmek üzere Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yılı olan 1981'de açılması için çalışmalar başlatılmıştır<sup>80</sup>. Ancak, bu çalışmaların düşünüldüğü ve planlandığı gibi 1981 yılına yetiştirmediği anlaşılmıştır.

Denizli Atatürk Etnografya Müzesi için başlayan çalışmaların bitirilemeyerek, 8 Temmuz 1983 günü yapım ve onarımları için İzmir'de ihaleye çıkılacak olması da bunu göstermiştir. Atatürk'ün Denizli'ye ziyareti sırasında kaldığı evdeki kullandığı eşyalar ve yöresel el sanatlarının sergileneceği Atatürk Etnografya Müzesi'nin 3 Milyon liradan ihaleye çıkarılması kararlaştırılmıştır<sup>81</sup>. Müzeler belirtilen zamanda ihale edilerek yapım ve onarım faaliyetlerine başlanmış, Atatürk Etnografya Müzesi'nin iç düzenlemesi tamamlanarak yılbaşına yetiştirilmeye çalışılmıştır<sup>82</sup>. Etnografya Müzesinin yılbaşına yetiştirilmesi için çalışmalara hız verilmiştir<sup>83</sup>. Yılbaşına yetişmese de yeni yılın başlarında açılmasının sağlanmasına çalışılmıştır. Atatürk Etnografya Müzesi'nin Atatürk'ün Denizli'ye gelişinin yıldönümü olan 4 Şubat 1984'e yetiştirilmeye çalışıldığı görülmüştür. Atatürk'ün gelişinin hatırasına bir odanın düzenlendiği, diğer odalarında Denizli ve ülke geleneklerini yansıtacak şekilde hazırlandığı anlaşılmıştır<sup>84</sup>. 10 milyon lira harcanan bina<sup>85</sup> 1 Şubat 1984 tarihinde Atatürk ve Etnografya Müzesi olarak hizmete açılmıştır<sup>86</sup>. Müze için Babadağ'ın Hisar köylüleri çalışır halde olan yüz yıllık bir dokuma tezgahını müzeye vermişlerdir<sup>87</sup>.

Atatürk ve Etnografya Müzesinde sergi salonlarında ve depolarda toplam 634 adet etnografik eser yer almıştır. Atatürk'ün bir gece kaldığı odada bir yatak, bir divan ve bir adette gardrop bulunmaktadır<sup>88</sup>.

<sup>77</sup> Denizli, 15 Şubat 1979, Sayı:8671.

<sup>78</sup> H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996

<sup>79</sup> Denizli, 15 Şubat 1979, Sayı:8671.

<sup>80</sup> Mehmet Sevil, "Denizli'deki Atatürk Evi Ne Durumda", Denizli, 13 Aralık 1980, Sayı:9231.

<sup>81</sup> Müzelerin yapım ve onarımlarının en kısa sürede bitirilmesinin amaçlandığı özellikle belirtilmiştir. Denizli, 7 Temmuz 1983, Sayı:10019.

<sup>82</sup> Denizli, 15 Ağustos 1983, 10049.

<sup>83</sup> Denizli, 29 Ağustos 1983, Sayı:10061.

<sup>84</sup> Denizli, 9 Aralık 1983, Sayı:10144.

<sup>85</sup> Denizli, 16 Ocak 1984, Sayı:10176.

<sup>86</sup> Tezcan, "Denizli Müzeleri ve Örenyerleri", Denizli, 10805, Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", Denizli, Sayı:15452. H. Hüseyin Baysal (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", Şehir, 27 Eylül 1996.

<sup>87</sup> Denizli, 19 Ocak 1984, Sayı:10179.

<sup>88</sup> Tezcan, "Denizli Müzeleri ve Örenyerleri", Denizli, Sayı:10805.

Müzenin 1998’de yeniden restorasyonu gündeme gelmiştir<sup>89</sup>. Bu restorasyon sonrası müze binasının üst katının 1931’de Atatürk’ün gelişine ve Cumhuriyetin ilk yıllarına ait belge ve eserlerden oluşacak Atatürk ve Cumhuriyet bölümü olarak düzenlenmesi düşünülmüştür<sup>90</sup>.

Zemin ve üst kat olmak üzere iki katlı olan binanın başlangıçta alt katının tamamı<sup>91</sup> daha sonra ikisi Denizli müzelerinin idari bölümleri olarak faaliyet göstermiştir. Alt katın güney tarafındaki üç oda üst kattaki altı oda iki salon ve odalarda bulunan 20 adet vitrinde etnoğrafik kültür varlıkları sergilenmiştir. Batı tarafındaki ziyaretçi kapısının hemen sağında bulunan birinci odada bulunan iki vitrinden birinde gümüş alaşımı kadın kemer tokaları ile gümüş ve bakır fes tepelikleri, diğer vitrinde ise yüzük bilezik küpe ve nazarlıkları gibi kadın takıları sergilenmiştir. Bu odada bulunan bir manken üzerinde ise yöresel giysiler ve takılar yer almıştır. Bu odaya bağlı ikinci odada, üç duvar vitrini yer almıştır. Bu vitrinlerin zemin bölümlerinde bariz farklılık arz eden yöresel kadın başı giysiler, fon kısmında ise gümüş ve alaşımı kadın kemerleri, kemer tokaları, tomaka adı verilen çeşitli kolyeler, muskalıklar ve hameyliler yerleştirilmiştir.

Üçüncü ve büyük oda ise “Denizli Evi” olarak teşhir edilmiş ve ortada geniş bir meydan sinisi içinde pilav tabağı ve çorba tasıyla sofrası, ısınma aracı mangalı, günümüz koltuk ve divanlarının yerini tutan sediri, yatakların konulduğu yüklüğü, ocağı ve bir evde kullanılabilecek eşyaların sergilendiği bir seyirlik dolabı yerini tutan vitrini ile günümüzden 50-55 yıl öncesinin tipik bir aile evi gözler önüne serilmiştir.

Üst katta merdivenden çıkışta sağ tarafta bulunan odada bir orta vitrin ve üç duvar vitrini yer almıştır. Orta vitrinde tel kırma başörtüsü ve çeşitli iğne oyalarından örnekler, duvar vitrinlerinde ise ortadaki siyah çuhadan yapılmış cepkeni, şalvarı, fesi, kehribar ağızlığı ve tütün tabakası ile bir erkek giysisi ve eşyaları, diğer iki vitrinde ise cepkeni ve şalvarı ile kadın giysileri sergilenmiştir. Bu odanın karşısına isabet eden 5 nolu oda ise 4 Şubat 1931 tarihinde Atatürk’ün kaldıkları oda olup, burada eski valilerimizden sayın Münir Güney tarafından toplattırılan ve Atatürk tarafından kullanıldığı sanılan yaylı bir yatak, bir dinlenme divan, gardirop ile Tavas Belediyesi’nden getirilen Barok stili bir çalışma masası ve prinç başlıklı bir karyola yer almıştır. 6 Nolu odada bulunan vitrinlerden ortadaki müzemizin manevi değeri en yüksek eser sergilenmiştir. Bu eser Yunan istilasası sırasında Bayramyeri mitinginde çıkarılan Denizli sancağıdır.

1811 tarihli Sancak, merhum Müftü Ahmet Hulusi Efendi’nin torunları tarafından müzeye hediye edilmiştir. Diğer vitrinlerde çakmaklı ve kapsüllü tüfekler, martin kılıçlar, Yatağan palaları ile çeşitli tabancalar yer almıştır.

<sup>89</sup> *Denizli*, 2 Temmuz 1998, Sayı:14707. Müze Müdürlüğü, binanın yıpranması nedeniyle 1997’de onarıma alındığı ve 1 Şubat 1999’da tekrar hizmete açıldığı bilgisini vermiştir. (Müze Müdürlüğü ile 14.02.2013 günü yapılan görüşme)

<sup>90</sup> *Denizli*, 2 Temmuz 1998, Sayı:14707.

<sup>91</sup> Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü’nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı.

Güney köşedeki 7 nolu odadaki vitrinlerde gene yöresel kadın giysileri, orta vitrinde ağır işli bir kadın cepkeni ile kadın başörtüleri ve lacivert kadife bindallı sergilenmiştir.

8 nolu odada dokumacılığı ile meşhur olan Babadağ yöresine ait el dokuma tezgahı, dokuma örnekleri, halı ve kilimler ve tartı aletlerine yer verilmiştir.

Son odada ise Türk kadınının derin sabır gücünü gösteren örneklerden oluşan çeşitli el işlemleri sergilenmiştir. Üst kat salonunda panolar üzerinde Atatürk'ün çeşitli yerlerde çekilmiş fotoğrafları, üç manken üzerinde yöresel giysi ile takıları, ahşap oyma eski yazı hat örnekleri ile iki vitrinde ise el yazması kitap ve yazı aletleri, kadın hamam eşyaları sergilenmiştir<sup>92</sup>.

### C-Denizli Sağlık Müzesi

Denizli'de bir sağlık müzesi kurmak için Şubat 1977'de çalışmalar başlatılmıştır. Devlet Hastanesi Eski Poliklinik binasının bu amaçla onarımının yapılmasına karar verilmiştir. Onarım Sağlık Bakanlığı'ndan sağlanan ödenek ve Denizli halkının yardımları ile gerçekleştirilmiştir. Bir sağlık müzesinin Denizli'de açılmasının amacı yetkililer tarafından; *"Şehrimizde ilk sağlık müzesi Nisan ayında açılacaktır. Tüm ilk ve orta dereceli okulların bu müzeden faydalanacaklarını umuyoruz. Aynı ilgi muhakkak ki halkımızdan da gelecektir. Zira bu müzede sergilenecek olan her şey insan sağlığı yönünden kişinin hatalarını ortaya çıkaracaktır. Vatandaşların ve öğrencilerin sağlık konularında ayrıntılı bilgilere sahip olmaları yönünden bu müze bir hizmet olacaktır"*<sup>93</sup> şeklinde duyurulmuştur.

Nisan ayının ilk haftasında müzenin açılması için çalışmalara hız verilmiştir. Eski Devlet Hastanesi Poliklinik Binası yaklaşık bir ay süren ve 5 bin lira harcanarak sağlık müzesi haline getirilmiştir. Müze içerisinde yer alan camekanlara ve tablolarla resimler asılmıştır. Bütün bu çalışmaların tamamlanmasından sonra müzenin Sağlık Bakanı Dr. Kemal Demir tarafından Nisan ayının ilk haftasında hizmete açılması planlanmıştır<sup>94</sup>. Ancak, yapılan çalışmaların tamamlanmasına rağmen müzenin açılışı Nisan ayında gerçekleştirilememiştir. Müzenin açılışı 30 Ağustos 1978 tarihinde Denizli Valisi M. Emin Dündar tarafından gerçekleştirilmiştir. Müzenin açılışında Vali Dündar, müzenin açılışında katkısı olanlara teşekkür ettikten sonra İl Sağlık Müdürü Dr. Hasan Ulusoy'a müzenin eksiklerinin tamamlanması konusunda yardımcı olacaklarını belirtmiştir<sup>95</sup>.

### D-Denizli Lisesi Cumhuriyet Müzesi

Koca Mektep içinde bulunan ilk müzedir<sup>96</sup>. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araçları ve Donatım Dairesi'nin 18 Mart 1992 tarihli genelgesi ile Türkiye'de her ilde en eski okulda bir müze kurulması istenmesi ile Koca Mektep içinde bir müze

<sup>92</sup> Kaptan, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 9 Aralık 2000, Sayı:15454.

<sup>93</sup> İlk Haber, 28 Şubat 1977, Sayı:1084.

<sup>94</sup> İlk Haber, 28 Mart 1977, Sayı:1108.

<sup>95</sup> *Yeni Ses*, 31 Ağustos 1978, Sayı:1324.

<sup>96</sup> Köy Öğretmen okulu olarak hizmet veren Denizli Lisesi (Koca Mektep) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 27.01.1984 tarih ve 4794 sayılı kararıyla korunması gereken kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. (Müze Müdürlüğü ile 14.02.2013 günü yapılan görüşme)



oluşturmak için ilk adım atılmıştır. Denizli Lisesi'nin Denizli'nin en köklü okulu olması müzenin oluşturulması için tercih edilmesinde önemli rol oynamıştır. Müze için Okul Müdürü Abdullah Uzunoğlu tarafından Sanat Tarihi öğretmeni Hikmet Yardımcı görevlendirilmiştir<sup>97</sup>.

Atatürk'ün 4 Şubat 1931'de Denizli'ye gelişinde ziyaret ettiği Denizli Lisesi'ndeki iki sınıf müze için ayrılmıştır. İki odanın düzenlenmesinde Denizlili iş adamları ile müze malzemelerinin temin edilmesinde pek çok kişinin katkısı olmuştur. Müze içerisinde etnografik özellik taşıyan giysi, çeyiz, mangal, kazan, testi, bardak, çukruk, silah, sazlar, vb gibi eşyalar ile Denizli fotoğrafları ve bodrum katında bulunan bir kısım okula ait sınıf eşyaları da konulmuştur.

### **E-Denizli Lisesi Cumhuriyet Eğitim Müzesi**

Denizli Lisesi Cumhuriyet Müzesi'nin bulunduğu Atatürk'ün ziyaret ettiği sınıf Koca Mektep içerisinde yer almış olup, müze olarak tahsis edilmiştir. Tahsis sonrası Öğretmen Nuran Öz 1994'ten sonra burayı eğitim müzesi olarak düzenlemeye başlamıştır<sup>98</sup>.

Bu müze 24 Ekim 1999'da açılmıştır. Müze içerisinde Atatürk ve İsmet İnönü'nün Denizli ziyaretlerine dair fotoğraflar, diploma ve tasdikname örnekleri, öğrenci kayıt defterleri, ders takip defterleri, öğrenci sicil defteri, Denizli Lisesi rozetleri, okula ait çeşitli yıllara ait fotoğraflar, para örnekleri, sinema ve baskı makinaları, değerli kitaplar ile bir piyano bulunmaktadır.

Mustafa Eken bu müze ile ilgili olarak "Tarihi Denizli Lisesine Koruma ve Eğitim Müzesi" başlıklı yazı yazmıştır<sup>99</sup>.

### **F-Denizli Sanayi Müzesi**

Denizli'de bir sanayi müzesi açılması için en uygun yer olarak düşünülen yer Topraklık mahallesinde Külahçioğlu Un Fabrikası olmuştur. Sanayi müzesi olarak kamulaştırılan un fabrikası, çıkan yangın ile harap duruma gelmiştir<sup>100</sup>. Kent Müzesi Girişimcileri Derneği yönetimi<sup>101</sup>, Denizli Valisi Gazi Şimşek'i ziyaret ederek Külahçioğlu Un Fabrikasının sanayi müzesi haline getirilmesi talebinde bulunmuşlardır. Bu talepten üç gün sonra Külahçioğlu Un Fabrikası çıkan bir yangın sonucunda harabeye dönüşmüştür. Dernek Başkanı Çoşkun Önen bu yangın nedeniyle yapılan basın toplantısında; "*Vali'den restorasyon için yardım istedik, üç gün sonra ise burası yandı. Sorumluların bulunması için çalışma yapılması gerekiyor*" derken, Mimarlar Odası Başkanı Süleyman Boz da; "*...Ayrıca Denizli Belediyesince 18.2.1994 tarihi itibarıyla yapının müzeye dönüşüm kararı*

<sup>97</sup> Hikmet Yardımcı, "Müzeler", *Koca Mektep*, Denizli Lisesi, Yıl:12, Sayı:15, 2007-2008, s.52. Ancak müzenin açılışına dair düzenlenen ve müzede bulunan plakette Okul Müdürü olarak Mehmet Dünder adı yer almıştır.

<sup>98</sup> Yardımcı, "Müzeler", *Koca Mektep*, Denizli Lisesi, Yıl:12, Sayı:15, 2007-2008, s.53.

<sup>99</sup> *Hizmet*, 2 Eylül 1991, Sayı:4596.

<sup>100</sup> *Denizli*, 25 Ekim 2004, Sayı:16640.

<sup>101</sup> *Hizmet*, 16 Ekim 2004, Sayı:8676. Kent Müzesi Girişimcileri Derneği Genel Kurulu'nun üçüncüsü 21 Temmuz 2004'de yapılmıştır, Mehmet Acar, "Huzurlu ve Estetik Bir Kent İçin Kent Müzesi Girişimi", *Kent ve Sanat*, Temmuz Ağustos 2005, Sayı:4, s.48. Denizli'de bir müze oluşturulması yönünde alınan yol yetersiz bulunduğu için Denizli'ye uygun bir müze inşa edilmesi ve Denizli'nin kültürel ve tarihi mirasının korunarak gelecek nesillere aktarılması amacıyla "Kent Müzesi Girişimcileri Derneği" kurularak faaliyet göstermeye başlamıştır.

*alınmıştır”* diyerek binanın müze haline dönüştürülmesinden vazgeçilmemesini hatırlatmaya çalışmıştır<sup>102</sup>.

Yangın sonrası yalnız duvarları kalan Külahçioğlu Un Fabrikası'nın sanayi müzesi olmasından vazgeçildiği yönündeki haberlere yönelik Belediye Başkanı Nihat Zeybekçi bir açıklama yapmıştır. Yaptığı açıklamada; *“Restorasyon için sponsor arıyoruz. Bulunamazsa da kendi imkanlarımızla yaparız”* ve *“Restorasyon için büyük bütçeler gerektiğinden, bu tür yapıların kente kazandırılmasında sıkıntı çekiliyor. Buranın yeniden ayağa kaldırılması için öncelikle tespit yaptıracağız. İlgili kurullardan izin alabilirsek hemen çatısını kapatmak istiyoruz”*<sup>103</sup> demiştir.

#### IV-Sonuç

Denizli’de müzecilik yönünde ilk düşünceler özellikle Hierapolis’ten ve kısmen Laodikeia’dan kent içine getirilmiş olan bir kısım tarihi kalıntılar nedeniyle bir arkeoloji müzesi kurulması yönünde ortaya çıkmıştır. Bazı küçük müze girişimleri hariç tutulduğu takdirde Arkeoloji müzesi kurulması dışında başka bir müze düşüncesi uzun yıllar kendisini göstermemiştir.

Denizli’de müzecilik üzerine bir tarihsel başlangıç aranmak amacıyla 1932’ye kadar gidilebilmiş ve 1932’ye kadar götürülebilen süreçten 1960’lara kadar bilinçli bir müzecilik ve bir müze arayışının olmadığı anlaşılmıştır. Denizli’de bilinçli şekilde müze kurma düşüncesi ve arayışlar ancak 1960’lı yıllarda kendisini göstermiştir.

Çok sayıda antik kent ve çok sayıda yerli ve yabancı turistin uğrak yeri olan Denizli’de arkeolojik kazılar hızla devam etmekte ve bu kazılarda birçok kıymetli tarihi eser ortaya çıkarılmaktadır. Ancak, Denizli hala Denizli kazılar sonucu çıkan eserler ve buluntuların sergileyebileceği bu amaçla inşa edilmiş bir müzeye sahip bulunmamaktadır.

Kentin gereksinin duyduğu Arkeoloji müzesine dair 1960’lı yıllardan itibaren başlayan arayış sonuçlanmamıştır. 2004’e kadar müze sorunu somut bir çözüme ulaştırılmamış ise ancak 2012’de ümit veren bir açıklama gerçekleşmesi yeni bir heyecana yol açmıştır.

Kent merkezinde bir Arkeoloji müzesi kurulması yönünde Kültür Bakanlığı’nın beklentisine Denizlili işadamı Ahmet Nazif Zorlu’dan Denizli Kent Müzesi’ni yaptırma sözü gelmiştir<sup>104</sup>. Ancak, bu hususta halen somut bir adım atılmamıştır.

İhtiyaca cevap verecek Arkeoloji müzesinin kurulması yılan hikayesine dönmüş ise de gerçekleşmesi için daha fazla zaman kaybedilmemesi en önemli

<sup>102</sup> Hizmet, 26 Ekim 2004, Sayı:8684.

<sup>103</sup> Denizli, 25 Ekim 2004, Sayı:16640. Bina yangından sonra restore edilmiş ise de Sanayi Müzesi olarak değil Belediye Konservatuvarı olarak hizmet vermiştir.

<sup>104</sup> Henüz her iki müze için verilen sözler dışında somut gelişme olmamıştır. Y.n.

beklentimizdir. Yine de Hierapolis'te faaliyet gösteren yetersiz de olsa bir Arkeoloji Müzesi'nin, Denizli merkezinde bir Atatürk Etnografya Müzesi'nin ve Denizli Lisesi Cumhuriyet Müzelerinin var olması önemlidir. Yine Denizli Sanayi Müzesi, Denizli Kent Müzesi isimlerinin sıkça söz edilmiş olması Tavas'ın Nikfer kasabasında, Çal'ın Deştemir ve Yukarıseyit köylerinde şahıs ve muhtarlıkların sergi mahiyetinde olsa da müzecilik yönünde attıkları adımlar takdire şayandır.

### V-Kaynakça

#### A-Resmi Belgeler

- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 17.06. 1996 tarih ve 720/457 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 15.11. 1996 tarih ve 720/905 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 24.01. 1997 tarih ve 720/68 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 18.11.1997 tarih ve 700/869 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 16.10. 1998 tarih ve 720/758 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 14.02.2000 tarih ve 700/119 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 09.06.2000 tarih ve 720/553 sayılı yazısı.
- Denizli Valiliği, İl Kültür Müdürlüğü Müze Müdürlüğü'nün 31.05.2001 tarih ve 700/455 sayılı yazısı.

#### B-Kitaplar-Makaleler

- ACAR, Mehmet, "Huzurlu ve Estetik Bir Kent İçin Kent Müzesi Girişimi", *Kent ve Sanat*, Temmuz Ağustos 2005, Sayı:4.
- AKSAKAL, N. (Nurettin), "Denizli Müzeye Ne Zaman Kavuşacak?", *Denizli*, 16 Ağustos 1976.
- BAYSAL, H. Hüseyin (Müze Müdürü), "Türk Müzeciliği'nin 150. Yılında Denizli'de Müzecilik ve Müzelerimiz", *Şehir*, 27 Eylül 1996.
- CANER, Veli, "Büyük Eksiğimiz Müze", *Denizli*, 22 Eylül 1960, Sayı:2020. Cumhuriyetin 50. Yılında Denizli, *1973 İl Yıllığı*.
- ÇANDIR, Özden, "Müzenin Tanımı", *Denizli*, (gazete tarihi yok), Sayı:10588.
- GERÇEK, Ferruh, Türk Müzeciliği, Kültür Bakanlığı Yayınları, TTK Basımevi, Ankara 1999.
- KAPTAN, Şükrü Tekin, "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, 12 Aralık 2000, Sayı:15456.
- "Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri", *Denizli*, (gazete tarihi yok), Sayı:15452.

----- “Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri”, *Denizli*, 9 Aralık 2000, Sayı:15454.

-----“Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri”, *Denizli*, 11 Aralık 2000, Sayı:15455

SEVİL, Mehmet, “Denizli’deki Atatürk Evi Ne Durumda”, *Denizli*, 13 Aralık 1980, Sayı:9231.

SÖĞÜT, Bilal, Lagina’da Osman Hamdi Bey, Muğla 2009.

TEZCAN, Mustafa, “Denizli Müzeleri ve Örenyerleri”, *Denizli*, (gazete tarihi yok), 10805.

TOKER, Tarhan, “Heykel Kalıntıları ve Müze”, *Denizli*, 25 Nisan 1974, Sayı:7098.

YARDIMCI, Hikmet, “Müzeler”, *Koca Mektep*, Denizli Lisesi, Yıl:12, Sayı:15, 2007-2008.

### C-Gazeteler

*Akşam*, 30 Ocak 1974, Sayı:61.

*Denizli*, 1 Kasım 1971, Sayı:6339.

*Denizli*, 10 Mart 1971, Sayı:6137.

*Denizli*, 11 Aralık 1965, Sayı:4560.

*Denizli*, 11 Eylül 1973, Sayı:6910.

*Denizli*, 12 Ekim 1974, Sayı:7244.

*Denizli*, 13 Ağustos 1983, Sayı:10048.

*Denizli*, 13 Mayıs 1970, Sayı:5881.

*Denizli*, 15 Ağustos 1983, 10049.

*Denizli*, 15 Mart 1976, Sayı:7777.

*Denizli*, 15 Şubat 1979, Sayı:8671.

*Denizli*, 16 Ocak 1984, Sayı:10176.

*Denizli*, 18 Nisan 1983, 9952.

*Denizli*, 18 Temmuz 1969, Sayı:5634.

*Denizli*, 19 Ocak 1984, Sayı:10179.

*Denizli*, 2 Haziran 2004, Sayı:16516.

*Denizli*, 2 Mart 1971, 6130.

*Denizli*, 2 Temmuz 1998, Sayı:14707.

*Denizli*, 22 Şubat 1990, Sayı:12052.

*Denizli*, 25 Ekim 1965, Sayı:4319.

*Denizli*, 25 Ekim 2004, Sayı:16640.

*Denizli*, 27 Ağustos 1964, Sayı:4172.

*Denizli*, 28 Aralık 1965, Sayı:4574.

*Denizli*, 29 Ağustos 1983, Sayı:10061.

*Denizli*, 30 Nisan 1973, Sayı:6795.

*Denizli*, 7 Temmuz 1983, Sayı:10019.

*Denizli*, 9 Aralık 1983, Sayı:10144.

*Hizmet*, 1 Haziran 2004, Sayı:8567.

*Hizmet*, 16 Ekim 2004, Sayı:8676.

*Hizmet*, 2 Eylül 1991, Sayı:4596.

*Hizmet*, 2 Eylül 2006, Sayı:9247.

*Hizmet*, 26 Ekim 2004, Sayı:8684.

*Hizmet*, 3 Ocak 1998, Sayı:6544.

İlk Haber, 28 Mart 1977, Sayı:1108.

İlk Haber, 28 Şubat 1977, Sayı:1084.

İlk Haber, Sayı:2112.

*Yeni Ses*, 1 Şubat 1974, Sayı:60.

*Yeni Ses*, 16 Mart 1976, Sayı:712.

“Müzelerin Önemi Gün Geçtikçe Artıyor”, *Yeni Ses*, 13 Mayıs 1975, Sayı:453.

*Yeni Ses*, 21 Aralık 1978, Sayı:1413.

*Yeni Ses*, 31 Ağustos 1978, Sayı:1324.

VI-Ekler

perşembe  
**22**  
Eylül  
1960

# Denizli

GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

Abone Durağı  
Yıllık 10 Lira  
6 aylık 5 Lira  
3 aylık 3 Lira  
Yıllık 10 Lira  
Sarıyıldız Cad. No:1  
Denizli  
Kocaeli, Tel:  
Anadoluhisari

Yıl: 8 Sayı: 2020

Telefon: 1778 - Posta kutusu: 49

Fiyat: 10 Kurşun

**BAS YAZI**

### Büyük eksikimiz Müze

Veli ÇANER

Eğitim belli basılı gazetesinden birisi de Denizli'dir. Tarih bu bölgede önemere her türlü güzelliği varmış. Tabii olan bu güzelliği ve iklim şartlarının tesiri ile denizyanın en eski emeniyetlerin değere ve yayıldığı bir bulduğumuz. Denizlinin her ne kadar güzellikler her derde sığınır, her kurtulur, hüyükler, bahçeler, kalesi, tınlar her yanaylar ta herşeydir.

Tabiatın herikalelerinden birisi olan parkkalentinden Denizli bu bulunan bu sekte lambağka bir önem kazandırmıştır.

Bu kadar tarihi eser ve kurtullara sahip Denizli aynı zamanda turistik bir şehirdir, de Şark ve garp milletlerinden Türkiye ye gelen turistlerin büyük bir kısmı Denizli yi ziyaret etmektedir.

Her türlü medeni ihtiyaçları gide in herli ve tabii güzelliği herli yerleri ile turistlerin bu güzel şehrin en büyük noktası bir müzedir.

Denizli hadutları içinde bulunan tarihi yerler ve hatla tesadüf bulunan ykını ve tesadüfoların uygun olanlarından Denizli de tesis edilecek bir Arkeoloji müzesinde istidde ye arzidilmesi en büyük ve başta gelen temenilerden birisidir.

Yüksek olarak harekette geçip, bık, kaşaba ve şehir hadutları içinde ve hatla sde savcut olmaları toplanarak deval bir müze kurularına hatla gitecek hususlardır. İnanmazın kurulduğunda il öğretmenlerin gayesi serkinden Şeyin Fatime Ekrem Talat Ayvazoğlu ve Şeyin Milli Eğitim Müdürü İlahak Bakilerin de hadirinde yapılacak bir yazışma ile en kısa zamanda bu büyük eser Denizli'ye kazandırılmasıdır.

Eğitim safherberliğinin bir palını ve en emeniyetlerinden birisi herli olan bu davrada (Edman 2 sayımlıda)

## M. B. K. Ekibi Yarından Soura Şehrimize Geliyor

### ONCU Gazetesi adına Gazetemiz sahibi Erol Özbal MBK üyelerine katıldı

### Ekte Kurmay yarbay Şefik Soyuyüce ve Yüzbaşı İrfan Solmaz Bulunuyor

Halkın derd, dava ve isteklerini tesbit ile hükümetin iktidarı derdineye kadar takip edinceye siyasi ve yasadığı işleri izah etmek üzere yurt gezisine çıkmakta oldukları bildirilen Milli Birlik komitesi üyelerinden Kurmay Yarbay Şefik Soyuyüce ile Yzb. İrfan Solmaz dün saat 12.30'da Aydın'da geldiler.

Gazetemiz ekibi Erol Özbal M. B. K. Ekibini yakinen takip etmek üzere Öncü gazetesini tarafından ziyaretlendirmiş bulunmaktadırlar.

Erol Özbal, dün Milli Birlik Komitesi üyeleri tarafından Aydın'da kısa bir istirahatten sonra Muğlaya hareket etmiştir. Kibik Muğla, Milas ve Bodrum'daki gün kaldıktan sonra muhtemelen önümüzdeki Cumartesi günü şehrimize gelecektir.

Milli Birlik Komitesi okul, öğretmen ve öğrenci durumu ile köy okulu, okuma odaları ve okul-Aile Birlikleri ile köy örgütlenmiş bölgeyerlerini de en yakın incelemişlerdir.

Vilâyetimiz ilk öğretim müfettişleri toplandı

Vilâyetimizde dahilen de bulunan müfettişler, öğretim müfettişleri, Milli Eğitim Müdürü İlahak Bakilerin başkanlığında bir toplantı yapılarak "Vilâyetin bütün ilköğretim masolalarını toplu olarak gözden geçirmişlerdir. Bu arada Vilâyetin okul, öğretmen ve öğrenci durumu ile köy okulu, okuma odaları ve okul-Aile Birlikleri ile köy örgütlenmiş bölgeyerlerini de en yakın incelemişlerdir.

HACI-YÜPLÜ KÖYÜ BU YIL VE KUMKUSUK KÖYÜNDE GELECEK YIL O UL YAPILACAK

Valimiz Ekrem Talat Ayvazoğlu, beraberlerinde Milli Eğitim Müdürü ve Vilâyet Jan dıran komandan olduğu halde Merkezde bağlı Hacıyüplü ve Kumkusu köylerine giderek bu köylerin okul

son o diğer ihtiyaçları üzerinde köylülerle görüşmüştür.

Yeni bu başlıhında Hacıyüplüde bu yıl, Kumkusu köyüne de gelecek yıl birer okul yaptırılmak üzere müjdelmiştir.

### Belediyemizin isabetli bir kararı

Kırılmış çam odunu eve teslim 100, kırılmamış 80 lira

#### MEŞE KÖYÜNE VE MEŞE ODUNU İÇİ DE AYIACA TETKİK EDİLİYOR

Habe aldığımız üzere Belediyemizin 20 Eylül'de yapılmış bir toplantıda kırılmamış çam odunuun beher tanusa eve teslim 80 lira satışına karar verilmiş ve bu karar ilgili memurlara tebliğ edilmiştir.

Valoğdusu bu his dersinde yasaduk ilâhiyan' karışımak üzere Meşe köyünde ve meşe odunu üzerinde tetkikler yapmak maksadıyla Belediyemizin emeninin harekette geçtiği bildirilmiştir.

Belediyemizin 20 Eylül Salı günü olan köfte fişirinin, 75 kurşun indirilmiştir.

Rama Hayranın baharında bulunan sokakları Londra'dan getirtilmiştir. Resimde diği for bağ Londra'da yapılmış hazırlanmış görülmüyor.





Birleşmiş Milletler toplantısına katılan B.A.O. heyetine başkanlık eden Başkan Nasır.

### Günün İhtimamları

#### Aydınlarımız!

M. Kemal FARTILACI

Denizli dairisinde çalışan her Menur ve amirler meşur işi hoş zamanları vardır.

Bu hoş zamanlarda kimi cümlen ilâhiyanı görmele kimi kavhele, kimi kâğıtla, demerke veya kâğıtlarla okumakla vakitlerini geçirirler.

Günâzde kimi bir mesele, mesuliyetlerin yükü altında basılmış bir memurun bizi dinledirmesi için elbette oyalanmış ilâhiyanı vardır.

Bir doktor arkadaşım vardır. Kendisini tavla oynama, dıval oturma, «Kahveye gitme» dedi. Sebektir vardığı:

«Sorma en sevdiğim şeyle bahçeli, çok kahve ve tavla oynarım. Tavla oynamamıdır. Oğla 8-10 saatte oynamam, bu yorun ilâhim kahve de oynamam gerek. Ama bu... tavla ile tartışmamız ki!

«Nite?

«Bir defa kahvele her selâm verdiğim za kendisini yetli halatına tavlamam, had o maldin'den, bolunam, buçğunun öğretilerinde süksedeler, Uzunlaşmaz kâğıt, «Barın büyük derler. Derdini dinlemek biz dinlememiz.

Bu Doktor içinde, hâkim, suvut, unkat, öğretiler içinde böyledir!

Peki bu yazışmaların bir ilâhimne yerli oluyuzmu? İhtiyatla yazışmaların çam, si, öğretilerinde Uzunlaşmaz faaliyetini bu yorun çamı bu maldedir.

Ne yazık ki, nereye gitseniz?

Fakat, bir ilâhimin, «Öğretmek seron Öğretilerinde emeniyetinde yazışmaların muhtelifine akine olarak okullu bahçesinde yazışmalarını her veremeleridir di-

SALI  
28  
Aralık 1965

TİF.  
1778  
PK. 49

# Denizli

GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

FIATİ  
25  
Kuruş

YILIN SAYI: 4574  
İLK SAYI: 1960  
Mecidi Müberr - Hakkı MARO

---

## Müze ve Kütüphane yeri bulundu

**Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü Vali N. Okuş'un ısrarları karşısında inşaat için Sanat Okulu bahçesinden yer vermeyi kabullendi**

Sahibinde inşa edilecek olan modern müze ve kütüphane yeri için müesir yer nihayet bulunmuştur. İnşaatın Erkek Sanat Enstitüsü Disipliner bahçesinde yer alan kütüphanesinin bahçesinde yapılmaya tahakkuk safhasında girmek üzere.

**Trafik kazaları hiç durmadan artıyor**  
Son 48 saat içerisinde ilimizde dikkatsizlik ve sürat yüzünden dört kaza meydana geldi

Trafik kazaları ilimizde hiç unutulmaz bir artış kaydetmiştir. Sak sak cereyan eden kazalar özellikle yağış sebebiyle hızla hızla kaygan olmaları, fazla sürat ve dikkatsizlik sebebiyle olmaktadır.

**İKİ GÜNDE DÖRT KAZA**  
Soru olarak da düşünülürse 48 saatte dört trafik kazası olması bu kazalarda fazla yer almaktadır.

**Borcunun istenmesine kızarak rezalet çıkardı**  
Altın otobüslerde emeklilik olarak çalışan Hatice Ersoy adında bir kadın kendisinden alacağı olan parayı isteyen Hakkı Samsal adındaki köylüye her hafta hafta hafta hakaret ederek mail etmiştir. Hakkı'nın Delikliğinde ki köylü dikkatli olduğu için cereyan eden hadise emniyete intikal etmiştir.



Hava kuvvetlerine Amerika tarafından verilen F-5 ve F-104 tipi 26 jet de bu türle teslim alınmıştır. Resimdeki jetler kaptanların getirdiği ve geminin güvertesinde görülmüştür.

**Mali imkansızlık dolayısıyla Kızılcabölük - Aphrodisias yolu Turizm mevsimine yetişemiyor**  
**Teşebbüs için şimdiye kadar halktan ancak 16 bin lira toplanabildi**

Kızılcabölük halkı tarafından yapılacak olan Kızılcabölük-Aphrodisias yolu mali imkansızlığı yüzünden ödemelerdeki yavaş mevsime yetişilemeyecektir.

Son kazalarda bu son tarihi kabul edilerek tuzluk değerini aşmayan Aphrodisias ile Pamukkale arasında ki mesafeyi kısaltarak tuzluk yapılmaması ve bu suretle tuzluk için ayrılan yer olacak olan Kızılcabölük'te iki hafta bakımın faydasız olduğunu söyleyen ve planlanan diğer hafta için şimdiye kadar halktan 17 bin lira civarında para toplanmış bulunmaktadır.

Bu teşebbüs gerçekleştirilecek için kuru lara denemeli idareciler ile Kızılcabölük'ün Çarşı ve pazar yerinde bulunan Aphrodisias anıtının bir kısmını satın alarak yapılabileceğini belirttikten sonra biran önce yapılabileceğini için resmi makamlardan yardım isteyecektir.

---

**Acıpayam'lı Hanımlar Ramazan Tombalasının kaldırılmasını istiyorlar**

Acıpayam ilçesinde ramazan münasebetleriyle düzenlenen çarşı ve kafe kahve tertibatlarında yapılan tombala yarışmaları sona ermektedir.

Bunun için muhabirimizle görüşülen bazı hanımların talepleri tombala yarışmalarının kaldırılmasını istiyorlar.

**Tabanca meraklıları muhtarın tabancasını çaldı**  
Sarıyayın'ın Muhtarın tabancasını çaldığı bildirildi.

**İlimiz Köylerinde 244 asil öğretmene ihtiyaç var**

Öğretmene ihtiyaçları için ilimizde 244 asil öğretmene ihtiyaç vardır.

Öğretmene ihtiyaçları için ilimizde 244 asil öğretmene ihtiyaç vardır.

---

**Pamuk Satış Kooperatifi altı Milyon 300 bin kilo pamuk aldı**  
**Mübayaalarda aşgari 130, azami 225 kuruşluk fiyat takibedildi**

Sahibinde bulunan 6 milyon 300 bin kilo pamuk mübayaası yapılmıştır. Kooperatif, pamuk aşgari 130 kuruş, azami 225 kuruş olarak belirlenmiştir.

**İmamın bağlı Ula ilcesi orta okulunda 2-A sınıfı öğrencileri derslerindeki başarısına il dikkatli gözlemlediler.**  
Resimde 2-A öğrencileri öğretmenleriyle birlikte görülüyor.

---



Sophia-Loren nişanları Carlo Ponti ile zaman zaman yapılır. Resimde S. Loren'i görüyoruz.

**Otel sahibi müşterilerine sarınlık etmiş**  
Kale içindeki İsmail'in Hacıları ile Önder Hacıları Bulut ile birlikte Hacıları kalan Afyon'un Sultan Adıgüzel'i dövmüştür.

Kadın İsmail'in annesi de otel sahibinin kendisine sarınlık ettiğini ve kendisinin bununla ilgili için dövmüştüğünü söylemiştir.



İmamın bağlı Ula ilcesi orta okulunda 2-A sınıfı öğrencileri derslerindeki başarısına il dikkatli gözlemlediler. Resimde 2-A öğrencileri öğretmenleriyle birlikte görülüyor.

---



İmamın bağlı Ula ilcesi orta okulunda 2-A sınıfı öğrencileri derslerindeki başarısına il dikkatli gözlemlediler. Resimde 2-A öğrencileri öğretmenleriyle birlikte görülüyor.

**Tabanca meraklıları muhtarın tabancasını çaldı**  
Sarıyayın'ın Muhtarın tabancasını çaldığı bildirildi.

---

**Pamuk Satış Kooperatifi altı Milyon 300 bin kilo pamuk aldı**  
**Mübayaalarda aşgari 130, azami 225 kuruşluk fiyat takibedildi**

Sahibinde bulunan 6 milyon 300 bin kilo pamuk mübayaası yapılmıştır. Kooperatif, pamuk aşgari 130 kuruş, azami 225 kuruş olarak belirlenmiştir.

**İlimiz Köylerinde 244 asil öğretmene ihtiyaç var**

Öğretmene ihtiyaçları için ilimizde 244 asil öğretmene ihtiyaç vardır.

---

**Pamuk Satış Kooperatifi altı Milyon 300 bin kilo pamuk aldı**  
**Mübayaalarda aşgari 130, azami 225 kuruşluk fiyat takibedildi**

Sahibinde bulunan 6 milyon 300 bin kilo pamuk mübayaası yapılmıştır. Kooperatif, pamuk aşgari 130 kuruş, azami 225 kuruş olarak belirlenmiştir.

**İlimiz Köylerinde 244 asil öğretmene ihtiyaç var**

Öğretmene ihtiyaçları için ilimizde 244 asil öğretmene ihtiyaç vardır.

Salı  
16  
Mart 1976

# YENİ SES

ABONE SARTLARI		İDARE HANE	
Yıllık	100 TL	Muradde, Davut Hacıoğlu	
Altı aylık	60 TL	Karşı, İsmail Yılmaz Apart.	
Çeyrek aylık	45 TL	D. 11111	
		BAŞLIĞI YER	
		Gazeteciler Birliği	
		Matbaası - Denizli	

Hergün öğleden sonra Denizli'de çıkar  
Milletkızı Sırsal Gazetesi

Yıl: 3 SAYI: 212

TEL: 1778

FIYATI 90 KURUŞ

## İlgili çevrelere göre Şehrimize Bir Müze kurulmazsa Turizm yönünden zarar edeceğiz...

Şehrimizdeki birçok tarihi ve kıymetli eşya-  
nın açıkta muhafaza edilmediği, bunların er-  
tik bir müze de toplama-  
nın zoruri hale ge-  
leri ileri sürülmüştür.

**Fahiş fiyatla lastik sattığı  
iddia olunan tüccar  
serbest bırakıldı**

Bu konuda görüşleri-  
ni ifade eden yetkililer  
Denizli'ye şehir içine  
veya dışına bir müze  
nin inşa edilmesinin  
turizm yönünden kaçını-  
lmaz olduğunu belirterek göy-  
le demişlerdir. Pömük-  
lükteki ilçelerdeki ve  
şehrimizdeki Gazi İli-  
çindeki beheresinde Roma  
devirlerinden kalma de-  
ğerli tarihi eserler açık-  
ta kalmaktadır.

Şehre gelen bir  
turist bunların hepsini  
görmekle de iyisi-  
ye değil.

İnşaat yönünden zengin  
olan Denizli il turizm  
yönünden zarar etme-  
ktedir.

Mümkün olduğu  
kadar kısa zamanda bir  
müze inşa etmek için  
çalışmalar başlanma-  
sı için Denizli belediye-  
sine yazılmıştır.

### 4 Trafik kazasında bir kişi yaralandı 6 araç hasar gördü

Şehrimizde önceki gün meydana gelen üç trafik  
kazasında 1 kişi yaralanmış iki araç da hasar görmü-  
ştür.

İkinci kaza Eruçerpaşa caddesinde olmuş Gürada Pas-  
sajının yönetimindeki 07 N. 438 plakalı otomobil  
İsmet Türk'ün idaresindeki 20 DF 313 plakalı otomo-  
bil çarpışmıştır. Kazanın sırasında her iki araç hasar  
görmüştür.

Önceki gün meydana gelen üç trafik  
kazasında 1 kişi yaralanmış iki araç da hasar görmü-  
ştür.

İkinci kaza Eruçerpaşa caddesinde olmuş Gürada Pas-  
sajının yönetimindeki 07 N. 438 plakalı otomobil  
İsmet Türk'ün idaresindeki 20 DF 313 plakalı otomo-  
bil çarpışmıştır. Kazanın sırasında her iki araç hasar  
görmüştür.

### Düğünde atılan tabanca bir kişinin yaralanmasına sebeptir

Henüz bucağına bağ-  
lanarak süzülme oca-  
cılı gün yapılmakta  
olan düğün meşinisi sa-  
rasında iki kabadayının  
kuruculuğu tabancanın  
ateşi sonucu yaralanmış  
bir kişiyi yaralamıştır.

Oman Akkaya adlı  
şehis elindeki tabanca-  
sıyla havaya ateş etmek  
istediği sırada tabanca  
tatlılık yapmış silâhi  
yanındaki arkadaşları Hidir  
Demir alıştır. Hidir ta-  
banca kurucuların bir-  
den ateş almış ve mer-  
merlere isabet olan erde-  
li davetlilerin başında  
Hüseyin Dursun'un baş-  
ta olmak üzere bir çok  
kişiyi yaralamıştır. Ota-  
ydan sonra yaralı deniz-  
li devlet hastanesine ko-  
durulmuş diğer iki şahıs  
yakalanarak haklarında  
soruşturma açılmıştır.

### m2 de 22 kiloyu bulan Son yağışlar çiftçiyi sevindirdi

İlimizdeki hububat ürünleriyle uğraşan çiftçiler son  
yağışların çok faydalı olduğunu bu yıl ya-  
ğışlardan böyle devam etmesi halinde mahsulden-  
lerinin artacağını ifade etmişlerdir.

### Başkasının kapısını çalan alkollü şahıs karakolluk oldu

Şehrimizde ikinci ticari yolda önceki gece saat 01.20  
da alkollü olduğu halde başkasının kapısını çalması  
gürmeyle beraber karakolla alınmıştır.  
"Ye usma şaşmışım" diyen ve aynı derecede al-  
dığı alkolün tesiriyle Rıdvan Doğru'nun evine girme-  
ye kalkan Osman Arıoğlu alkollü şahıs olarak yakalan-  
ması ve hakkında soruşturmaya başlanmıştır.

### Denizlispor Antalya maçının idmanlarına bugün başladı

Bu hafta Antalya'da Antalyaşpor'a karşı yapılacak  
olan Denizlispor dönümlerine başlamıştır.  
Futbol günü şehrimizde Kirikkalespor'a oynadığı  
maçta başarılı geçen Denizlispor'un Naki Yıldırım 200  
sıra lira prim vermiştir. Denizlispor'un yöneticileri tah-  
min güvencileriyle Denizlispor için ödeme korkusu  
olduğunu belirterek şöyle demişlerdir: "Yaşlı Siyahı-  
lı'nın Kirikkalespor'un hepten se kazası süzülme oldu-  
ğu bu hafta kesmesi oküne dahada çantımlanmadı. Ez-  
kiden beri Denizlispor çantımlanarak takım olarak bil-  
dirmişler kendileri şahımları bile böyle bir ekibe karşı  
bilinç ve futbol anlayışını yitirmişlerdir."

### Trafik kontrolleri sıklaştırıldı

Şehrimizde yapılan trafik kontrolleri sırasında tra-  
fik kural ve nizamlarına uyumadıkları tespit olunan ço-  
kular cezalandırılmışlardır.

### 8 şöför daha ceza gördü

Trafik ekiplerinin önceki gün yaptıkları kontrol-  
ler sırasında ehliyetli araç kullandıkları saptanan 8  
fazla süratleştiren araç kullanıcısının saptanan 5  
milyon 1 günden toplam 3940 lira para cezasına hakla-  
ndığı açıklanmıştır.

### Çivrilde kız kuçırıldı

Çivril ilçesinin civit-  
kışibinde önceki gün  
bir kız kuçırılmıştır.

Aynı kışibeden Be-  
hanan Moral (20) adlı  
gencin evlenmek varediyle  
K.T. (10) adlı gencin kızı  
kuçırılmıştır.

Kızın annesinin karakala-  
kışiyet etmesi nedeniyle  
ile kışibilerin arızasını  
sine başlamıştır.

### Çivril-Çivril cinayetinin failli dün yakalandı

Çivril ilçesinin Çivril kışibinde bir hafta önce  
haramını tabancayla vurarak öldüren ve daha sonra  
firar eden kaatil dün yakalanmıştır.

Mustafa Akıl'ın öldürülmesi hakkında Mehmet As-  
lan adlı şahıs erime neticesinde dün kışiba yakala-  
nırken suç aleti av tüfeğiyle ve fiillerle birlikte yaka-  
lanmıştır. C. savcılığınca ifadesi alınan kaatil daha son-  
ra tevkif edilerek cezasına gönderilmiştir.

### Santral garajda hırsızlık yapan şahıs adliyyeye verildi

Önceki gün şehrimizde santral garajında iki fiile-  
su eşyası çaldığı iddia olunan şahıs yakalanmıştır.  
Saat 18.00 sıralarında meydana gelen olayda Hırs-  
zın Denliçin otandaki bir araba Hırsızın arabasını Sa-  
lih İdem otandaki baskınları ile ifadesi alınmıştır. Şaka-  
yest üzerine yakalanması sebebiyle adliyyeye verilmek için  
kışiba soruşturması başlamıştır.





Cuma  
1  
Şubat 1974

# YENİ SES

Hergün Sabah Denizli'de çıkan  
Tarafız Siyasal Gazete  
Telefon : 13 78

AMGÖŞE ŞAĞULAMI  
Yıldız : 150 TL  
6 Aylık : 90 TL  
3 Aylık : 45 TL  
İdarehane : İstasyon Cad. No 51  
DENİZLİ  
Başlılığı yer : Gazeteciler Bldği  
Matbaası  
Fiyat : 50 Kurus

## Belediyenin arazisi üzerinde inşa olunan İlbadi ve Dokuzkavaklar mahallesin deki Gecekondular Belediye Tarafından Yıkılacak

**Gönüllü: "İskan halindeki gecekondu da haziran ayına doğru yıkılacak" dedi**

"Belediye kendi arazi-  
sahibi çıkacaktır"  
yarak belirtmişlerdir

halini Beled. ye arazisi  
üzerinde inşa ettiği ge-  
cekondularına yıkılmas

Sevindik mahallesinden  
Başlayan Belediye Baş-  
kanı Hasan Gönüllü İs-  
kan halindeki gecekon-  
duların da Haziran ayı  
içinde yıkılacağını ileri  
sürdü.

Belediye Başkanı Ha-

san Gönüllü, Denizli Be-  
lediyesinin halihazırda  
150 dönüm arazisinde ge-  
cekondularla işgal edil-  
diğini belirterek şöyle  
dedi: "Haziran ayına ta-  
kiben imar planı ile il-  
gili çalışmalara hız ve-

rilecek. Bunun için de  
Belediyenin Dokuzkavak-  
lar ve İlbadi mahallele-

rinde bulunan arazi-  
deki iskan halindeki ge-  
cekonduları yıkılacaktır.

Sevindik mahallesinde  
Belediyenin hazinesinde  
Devamı S. 4 de

### Kocadere köyünden bir kız kaçırıldı

terkez ilçeye bağlı  
Kocadere köyünden bir  
kız kaçırıldı. Akif  
Gözü 19 yaşında genç-  
evlilik makuliyetle aynı  
yazın HE-447 adlı

genç kız kaçırıldı.  
Kız babasının şikayeti  
üzerine yakalanan yaka-  
lanan kaçak gençlerden  
Akif Kara hakkında so-  
retmeza açılmıştır.

### Belediye Meclisinin toplantısı bugün yapılıyor

Denizli Belediye Mec-  
lisinin normal toplantısı  
başlamış ve ilk top-  
lantısı bugün yapma-  
ktadır. Belediye Meclisi  
19 Aralık toplantısı

sebebiyle bir ara çalış-  
maları aksayan Belediye  
meclisinin bugünkü top-  
lantısında gündemdeki  
maddeler görüşülecektir.

### İş riski ve iş güclüğü zammı adı nda ödenen kasa tazminatlarından gelir vergisi alınmayacak

Maliye Bakanlığı,  
iş riski ve iş güclüğü zam-  
mı altında, ödenen  
tazminatların  
gelir vergisine  
tabi olmadığını bil-

dirmiştir.  
Maliye Bakanlığı em-  
beynata şöyle dedi:  
"Özellikle iş riski  
ve iş güclüğü zammı  
olarak adlandırılan öde-  
melerin Kasa tazminatı  
Devamı Şahife 4 de

### Bağ-Kur'a prim ödeme sresi dün akşam sona erdi

Bağ-Kur sigortalı-  
ları için Ekim, Kasım  
ve Aralık 1973 ayları  
prim ödeme süresi  
dün akşam sona erdi

bitiminde sona ermiştir.  
İlgililer bu süre içinde  
ödenmeyen primlerini  
zamlı olarak tahsil ola-  
ncaçlarını söylemişlerdir.

### Shell Fuel-Oil fiyatlarıyla ilgili bir açıklama yaptı

Shell Fuel-Oil fiyat-  
larındaki değişiklik oldu-  
ğuna ilişkin haberler ara-  
ştırılmaya başlandı

"Depo teslim fiyat-  
ları her şirkete ayrı-  
dır. Ancak bizim bir  
başlılık teklifimiz var-  
dır. Biz bu başlılık te-  
klifini Devamı S. 4 de

### Denizlide Pamukkale Müzesi kurulacak

İlimizde, tarihi anı-  
tların yan sıra bazı eser-  
ler için bir müze kuru-  
lacaktır. Bununla ilgili  
hazırlıklar başlamıştır.  
Turistlerin ilimizi ziyar-  
etmelerinde eski eserleri

bir arada görebilecek Mü-  
ze için Vilâyet ve Tu-  
rizm Bakanlığı işbirliği  
yapmaktadır. Hâlen mi-  
nasit bir yer aranmakta-  
dır.

### Sümerbank malları fiyatlarına zam yapılması istenmiyor

Halkın ucuz kumaş,  
elbise, ayakkabı ve çe-  
şitli barmaları ucuz al-  
dığı Sümerbank mamul-  
lerine zam olacağı ha-  
beri fakir fukarayı ü-  
şündürmüştür. Bu

yüzden yeni hükümetin  
hiç bir maddeye değil  
sadece Sümerbank mam-  
ullerine zam yapma-  
yacağı ve pahalılık ile  
böylece mücadele ede-  
ceği anlaşılmaktadır.

### Üçgen mevkiindeki kazada bir işçi yaralandı

Şehrimiz Kirişhane  
Mahallesi Üçgen mevki-  
inde önceki gün meydana  
gelen trafik kazasında  
da bir işpat işçisi yar-  
alandır.

da meydana gelen kaza-  
da Ergün Adak (14) ad-  
lı işçinin idaresindeki  
20.AV.736 plakalı takti  
Şevket Sarıkaya (37) ad-  
lı işpat işçisine çarp-  
tı (Devamı 4. sahifede)

### Kaçak sigara satan 2 kişi tevkif edildi

Şehrimiz Amigolar  
Lokalinde, kaçak men-  
selli sigara satışı ünlü  
tevkif olunanlardır.  
Amigolar Lokalinde  
çalışıkları bildirilen Ba-

ki Atalar (39) ve Ali  
Çelik (41) adlı şahısla-  
ran kaçak menşeli siga-  
ra sattıkları işbar edil-  
miş, yapılan arama sı-  
rasında 11 paket kaçak  
Devamı S. 4 de

### Sülün Turizm Şirketi Hizmete girdi

Şehrimizde otobüs  
terminalinin sayın Sü-  
lün Turizm Seyahat A-  
centesinin açılmasıyla 6'  
ya yükselmıştır.

Önceki gün Yeni  
Santral Garajında yapı-

lan bir törenle kurban  
kesilerek hizmete giren  
işletme hakkında ilgililer  
şöyle açıklama yapı-  
mışlardır:

### Damga vergisinin tahsil şeklinde değişiklik yapıldı

Maliye Bakanlığı,  
damga vergilerinin tah-  
sil şekline değişiklik  
yapmıştır.

"Her 18 otobüsün  
suyun halkımızın hizme-  
tine girmiş bulunsu-  
roz. Denizli-İstanbul,  
İstanbul-Ankara, Anka-  
ra-İzmir, İzmir-Deniz-

li, Denizli-Ankara ve  
İzmir-İstanbul taraf-  
telerine başlamakta  
bulunuyor. Acentemiz işle-  
menize ait bir yolen-  
tünü Sülün Otobüsleri  
ile bu 4 büyük şehirde  
rahatlıkla seyahat ede-  
cektirler.

### C. Savcı yardımcısına hakaret eden bir bakkal adliyelik oldu

Şehrimiz Değirmen-  
özü mahallesinde Com-  
müneret Savcı yardımcısı  
hakkında ettiği ileri-  
sürülen bir bakkal  
hakkında soruşturma a-  
çılmıştır.

Denizli Cumhuriyet  
Savcı yardımcısı Adil  
Hamamcıoğlu, önceki  
gün mahallesindeki bak-  
kal M. Kemal Çelen'den  
3 paket yay istemi an-  
cak bu isteğine bakkal  
sahibi 1 paketten  
fazla veremeyeceğini be-  
lirtirken karşılık vermiş  
Devamı S. 4 de

### Acıpayam dolaylarındaki bir kazada kafası ezilen köylü öldü

Acıpayam'ın Kelek-  
çi bucağına bağlı Kara-  
ismailler köyü yakını-  
nda meydana gelen tra-  
fik kazasında şarampola  
devrilen traktörün altın-  
da kalan bir köylü  
bizi ezilmek suretiyle  
ölmüştür.

Denizli Trafik ek-  
plerinin şehir içinde ve  
şehir girişinde yaptıkları  
trafik kontrolleri su-

rahiim Ak (19)ın yöne-  
timindeki traktör, yolun  
kaygan olması sebebiyle  
şarampola devrildi.  
Kaza sırasında trak-  
törde bulunan 50 yaşın-  
da kalan bir köylü  
bizi ezilmek suretiyle  
ölmüştür.

### Trafik kurallarına uymayan 6 şoför daha cezalandırıldı

Denizli Trafik ek-  
plerinin şehir içinde ve  
şehir girişinde yaptıkları  
trafik kontrolleri su-

raında, kurallara aykırı  
hareket ettikleri görülen  
şoförler cezalandırılmak-  
ta Devamı 4 de



Cuma  
22  
Aralık 1978

# ilkhaber

Günlük Siyasal Gazete

TELEFON : 4651

ABONE  
SARTLARI  
Yıllık : 800 TL  
6 aylık : 275 TL  
3 aylık : 150 TL

İDAREYİNE  
MURADİYE  
Mok. Dav. No: 194  
Apt. No: 194  
DENİZLİ

PIYAS : 100 Kr.

## İstanbul'da öldürülen Denizli'li öğrenci dün Güneyde toprağa verildi

### Cenaze Güney Mahallesi'ndeki evinden alındı ve Santral Garaja getirilip oradan Güney'e gönderilip toprağa verildi

İstanbul'da Denizli öğrenci yurdu önünde kimliği bilinmeyen kişilerin açtığı ateş sonucu

#### 12 Demokratik kuruluş tarafından Ada-Ko Birlik Genel Müdürü Akın Özdemir'in öldürülmesi kınandı

Adana'da önceki gün kimliği belirsizleşen kişilerce öldürülen Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı ve ADA-KO Birlik Genel Müdürü Akın Özdemir'in öldürülmesi ilimizdeki Demokratik örgütler tarafından protesto edildi. 12 demokratik örgüt tarafından yerel basına yapılan açıklamada faşist cinayet bebeklerinin dağıtılması istenmiştir.

12 demokratik kuruluş tarafından yerel basına yapılan açıklamaya aynen şöyledir:

"Gün geçmiyorki, ilerici bir ziraat mühendisi öldürülmesin gün geçmiyorki, demokratik örgütümüz üyesi öldürülmesin, gün geçmiyorki, ilerici bir işçi öldürülmesin, gün geçmiyorki, halkımızdan bir can koparılmasın bu cinayet bebekleri halkımızın yanında ve halkımızın parçası olan ilerici devrimcileri yurtsızları kanlı elleriyle katlediyorlar. Bu faşist cinayet bebekleri yerli egemen güçlerin ve onların arkasındaki mepçyalı güçler adına konuşuyorlar. Çünkü aktılan bu kanlarla ülkesinde faşizmi kurmak istiyorlar. Faşizm ise sermayenin en kanlı egzozü dönmüş halk düşmanı diktatörlüğüdür. İşte bu cinayet bebekleri insan için terör estiriyorlar, ilerici, yurtsızları ve devrimcileri bunun için katlediyorlar. Bu faşizm ve faşistlerin istedikleri kursa da devam edecektir. Halkımızın yükselen devrimci sesi faşizme geçit veremeyecektir.

Faşist katiller Adana'da Akın Özdemir'in ölümünü öldürdüler Akın Özdemir ziraat mühendislerinin ve halkımızın ilerici mücadelesinde safında yer alıyordu. O işçi sınıfımızın lideri en yığılı dostuydu. İşte Akın Özdemir'in ölümünü bunun için öldürdüler.

Aktarılan ellerinde taşıdıkları demokratik özgençlik ve özgürlük bayrakları halkımızın yanında dalgalanacaktır.

Başlayış işi sınıfımız olmak üzere diğer devrimci kesimlerimiz faşizme karşı emperyalizme

#### 95 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri eleman sıkıntısı çekiyor

196 nolu Tarım Kredi Kooperatifinin, kooperatiflerin çalıştırılacak eleman bulamadığı öğrenildi.

İlgili kooperatif tüm işlerini 3 kişinin başlatması belirlenmiş ve şöyle devam ettirilmiştir.

"Kooperatifimize bir bölüme diğer bölüme olan traktör ve makina parçaları satışı başlatıldıktan sonra eleman sıkıntımız da ortaya çıktı. Kooperatifin tüm işlerini Mustafa Özalp, köyüdü. Kooperatifin tüm işlerini Mustafa Özalp 3 kişi olarak yürütüyoruz. İzzetli bir şekilde yeni elemanların gelmesini dört gözle bekliyoruz."

karşı örgütlü siyasal güçleriyle eminde sonunda başarıya ulaşacaktır.

## Pamukkale'ye yapılacak Milli Park için Orman ile Kültür Bakanlığı anlaşmazlığa düştü

### Turizm Bakanlığı sorunun çözümü için çaba sarf ediyor

Pamukkale'nin milli park olması için yapılan çalışmalarda Orman Bakanlığı ile Kültür Bakanlığının arasında anlaşmazlık olduğu bildiriliyor.

Edinilen bilgiye göre uzun zamandır Pamukkale'nin milli park olmasının için yapılan çalışmalarda her iki bakanlıkta Pamukkaleyi kendilerine bağlamak istediği için anlaşmazlık nedeniyle Pamukkale'nin milli park olması gerçekleştirilmemektedir.

Bu ilde bir açıklama yapan ilgililer gelismelerine Bakanlık düzeyinde sürdürüldüğü nü ve Turizm Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ve

## Müze müdürlüğü önümüzdeki ay Pamukkaleye taşınıyor

Denizli'de çalışmalarını sürdüren müze müdürlüğünün Ocak ayı içinde Pamukkale'ye taşınacağı öğrenildi.

İlgililer yaptıkları açıklamada Arkeoloji müzesinin Pamukkale'de faaliyete geçeceği için müze müdürlüğünün de Ocak ayı içinde Pamukkale'ye taşınacağını ve bundan sonra Pamukkale'de faaliyet gösterceğini söylediler. Öte yandan Arkeoloji müzesinin 1979 yılı ortalarına doğru Pamukkale'de açılacağı da ilgililerce belirtildi.

## 2 günde 10 eve giren kadın tutuklandı

2 gün içinde şehrimizin çeşitli mahallelerinin de toplam 10 tane hırsızlık yaptığı saptanan Tepedüzü'nün önceki gün tutulduğundan öğrenildi.

Dokuzkavaklar, Muratdede, Hatipoğlu Saraylar ve Çaybaşı mahallelerinde 10 evde değişik eşya çalan Fatma Tepeoğlu önceki gün sulh ceza mahkemesince sorgusuna mütepak tutuklanmıştır.

hayatının kaybeden eDnizli'li Yıldız Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencisi Asaf Tunç'un cenazesi dün şehrimize getirildi ve doğum yeri olan Güney'e götürülerek toprağa verildi.

Dün saat 11:00 sıralarında maktul Asaf Tunç'un cenazesi GGüney mahallesi'ndeki evinden İstanbul'dan gelen öğrenci arkadaşları ve kalabalık bir grup tarafından alınarak Enverpaşa cadde'sini takiben santral garajına getirildi. Buradan 5 otobüs dolusu grup cenazeyi Güney'e götürdü.

Bu arada güvenlik kuvvetleri herhangi bir

olayın çıkmasını için çevrede geniş güvenlik önlemleri aldı. Ayrıca Emniyet Müdürlüğü Yağcı Çakıcı cenazesi üzerine katliamların ellerinde bulunan dövizleri topladı.

## 2 Trafik kazasında biri ağır 2 kişi yaralandı

Şehrimizde meydana gelen 2 trafik kazasında biri ağır olmak üzere 2 kişi yaralanmıştır.

İlk kaza önceki gün saat 08:30 sıralarında meydana geldi. Honazda öğretmenlik yapan Bilal Usta yönetimindeki 29 AT 305 plakalı otobüs ile gitmekte iken karşı taraftan gelen motosiklet üzerindeki Fatih Dikmen'e çarparak hafif yaralanmıştır.

Önceki gün meydana gelen ikinci kazada Mehmet Baydilli yönetimindeki tur kamyonu ile gitmekte iken karşı yönden gelen Ferhat Vurgun'a çarparak ağır yaralanmıştır.

Olaydan sonra mütevaciler yakalanarak adalete teslim edilmiştir.

## Tabancayla yakalanan 3 kişi gözaltına alındı

Çal'a bağlı Akkent kasabası ve Belevi köyü ile Güney Buldan karayolu üzerinde araçlara yapılan umumi aramada 2 köylü ve bir kasa baltı rahatsızca tabanca ile yakalanmıştır.

Önceki gün Çal'a bağlı Akkent kasabasında genel bir arama yapan jandarma ekipleri bu rahim Akar'ın üzerinde bir adet tabanca ve 3 adet mermi ile yakalanmıştır.

Çal'a bağlı Belevi köyünde jandarma ekiplerinin yaptıkları genel aramada Yaşar Resul'un üzerinde bir adet tabanca ile mermiler bulunmuştur.

Güney Buldan karayolu üzerinde jandarma ekiplerinin araçlar ve şahıslar üzerinde yaptıkları aramalarda Uşaklı Uysal Aldemir'in ü-

## Yol açan Dozer'den esya çalan 3 kişiden 2'si tutuklandı

Tavas'ın Dereazgi köyünde yol yapmaktaki olan dozerin üzerinden esya çalan 3 köylüden 2'si tutuklandı.

Dereazgi köyü harmanyeri mevkiinde köy yolu yapmaktaki olan bir dozerin üzerinden saat 11:30 sıralarında M. Ali Aldi, Ahmet Aldi ve Ramazan Aldi dozerin yanına yaklaşarak üzerinde bulunan gres pompası, tornavida ve çeşitli ahençleri çalmışlardır.

Olaydan sonra yakalanan mütevacilerden D. Ali Aldi ve Ramazan Aldi ilk sorgularından sonra tutulanmışlar, Ahmet Aldi ise serbest bırakılmıştır.

zerinde bir adet tabanca ve 7 adet mermi bulunmuştur.

Aramalardan sonra yakalanan Uysal Aldemir, Yaşar Resul ve Ibrahim Akar adalete teslim edilmiştir.

## Güney'in yol sorunu çözümlendi 29 Kilometrelik Denizli- Güney karayolu asfaltlandı

Denizli Güney arasındaki karayolunun asfaltlama çalışmalarının köyüne girmiştir.

Edinilen bilgiye göre 29 kilometre uzunluğunda olan Denizli ile GGüney arasındaki karayolunun asfaltlama çalışmaları bitmiş ve yol trafiğe açılmıştır.

## Traktörün üzerinden düşen çiftçi öldü

Çal'a bağlı Devdiler köyünde plakasız traktör ile tarlada çift sürme köylü traktörün üzerinden düşerek öldü.

Plakasız traktörün te tarlaya çift sürmeye giden Sadık Kağan arazinin engelli olması nedeniyle sarımsıtı yapan traktörün üzerinden düşerek ölmüştür.

Olaya Cumhuriyet Savcılığı ile komuştur.

3 OCAK  
1998  
Cumartesi  
YIL: 22  
Sayı: 6614



# Hizmet

GÜNÜK SAHİFESİ

BAŞAK SİĞORTA

SADIK SİĞORTA Ltd. Sti.  
**SADIK BAŞEREN**

MAMURUN BAĞIŞI İZMİR ŞUBESİ BAĞIŞI  
DİĞER ŞUBELERİN İSTİKLALİ BAĞIŞI

TEL: 263 10 41-42-43 FAKS: 266 47 48  
EV : 261 43 54  
KAYALIK CAD. NO: 2 KAT: 1 DENİZLİ

RAYRAK GAZETECİLİK MATEBAACILIK SAN. VE TİC. A.Ş. ADINA SAHİBİ KENAN ŞAHAN ADRES HAVUZLU ÇARŞI No: 61 Tel: 2650753 Faks: 2641235 D.

**YENİ YILIN İLK GÜNÜNDEKİ TRAFİK KAZALARINDA DÖRT KİŞİ ÖLDÜ**

**MHP Gümüşler Belde Başkanı da Trafik Kazasında can verdi**

Yeni yılın ilk gününde, Denizli sınırları içinde meydana gelen trafik kazalarında dört kişi hayatını kaybetti. Şehir merkezinde meydana gelen kazada, emekli öğretmen, MHP Gümüşler Belde Teşkilatı Başkanı Mehmet Ali YUMURTACI hayatını kaybetti.

İstasyon önünde meydana gelen ilk kazada, MHP Gümüşler Belde Başkanı Mehmet Ali YUMURTACI (50), azot otomobili ile seyredirken önüne çıkan araca çarpıp, kazadan ağır yaralı olarak çıktı. Mehmet Ali YUMURTACI, kurtarılmadı.

Akhan köyü civarında meydana gelen kazada, Mehmet KOL (33), otomobiliyle seyredirken dikey kavşakta meydana gelen kazada bir fabrikadan çıkan kamyonla çarpıştı, daha sonra da bir kamyonun altına düştü.

(Devamı Sayfa 4'de)

**Eğitim ve kültür unsuru önemli bir konu ihmal ediliyor**

## Denizli'nin Adına Yakışış Bir Müzesi Yok...

**Bir işadamımız da, adının verileceği müzeyi yaptırmalı**

**(HİZMET—ÖZEL)**

Sehriniz sanayi ve ticaret açısından Türkiye'de örnek gösterilirken, dünyanın dört yanından gelen bilimseverler, çok önemli bir kültür ve eğitim unsuru olan müze konusunda ihmal ediyor. Denizli'de adına layık bir müze yok...

Denizli'de, bugün için Pomukkale'de bir arkeolojik müze var. Burada kazılarda çıkarılan tarihî eserler sergileniyor. İkinci müze de, Atatürk'ün şehrimize geldiğinde kazıldığı binada faaliyet gösteren etnografya müzesi. Ne Pomukkale'deki arkeolojik müze, bina olarak yeterli, ne de şehir merkezinin dokü etnografya müzesi.

Antik eserler sergilenecek yer olmadığı için depoda üst üste duruyor. Bu durum, «ha toprak ülkesi» olarak bilinen Denizli için büyük bir kayıptır.

**MHP Gümüşler Belde Başkanı dün toprağa verildi**

Önceki gün bir trafik kazasında vefat eden Milliyetçi Hareket Partisi Gümüşler Belde Başkanı emekli öğretmen Mehmet Ali YUMURTACI, dün Gümüşler'de toprağa verildi.

Gümüşler Yeni Camii'nde kılınan Cuma namazı sonrasında, MHP İl Başkanı Ali KESKİN'inde katıldığı kalabalık bir partili ve sivil vatandaşlar tarafından kılıcı cenaze namazından sonra eller üzerinde taşınan YUMURTACI'nın cenazesi, Gümüşçay Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Mehmet Ali YUMURTACI, evli ve iki çocuk bir baba idi.

(Devamı Sayfa 4'de)

**ANAP'lı Kadınlardan Huzurevine ziyaret**

Anavatan Partisi İl Kadın Komisyonu Üyeleri dün Ramazan Ayı nedeniyle Huzurevini ziyaret ettiler.

Anavatan Partisi İl Kadın Komisyonu Başkanı Ayten Dağcan başkanlığında yapılan Huzurevi ziyaretinde Huzurevindeki yapılarına ikramları bulunan Anavatan Partisi İl Kadın Komisyonu Üyeleri «Şu anda yaptıkları ziyareti yerine getirmeliyiz, gereken görevleri olduğuna söyledi» Anavatan Partisi İl Kadın Komisyonu «Ramazan Ayı Nane» başlıklı toplantı yaptı.

(Devamı Sayfa 4'de)

**DARISI DENİZLİ'DEKİ BAYAN MEMURLARIN BAŞINA**

## Kayseri'de Kadın Memura yarım saat oruç izni

Kayseride resmi dairelerde çalışan kadın memurlara Ramazan ayı boyunca mesai bitiminden yarım saat önce izin verilecek.

Kadın memurların evlerine daha önce giderek iftar yemeği hazırlayabilmeleri için Kayseri Valiliğince düzenlenen yarım saat oruç izni Ramazan ayı boyunca sürecek.

Ramazan ayı nedeniyle kadın memurlara kolaylık sağlamak amacıyla, Valiliği «Kadın memurları iftar yemeği hazırlayabilmeleri için çalıştıkları kurumların bünyesinde iftar yemeği verecek» kararını aldı.

Türk Ocaklı Denizli Şubesi 10 Ocak'ta iftar yemeği verecek. Ocak basını sözcüsü A. Kadri Uşun bu konuda açıklama yaptı.

«Her Ramazan ayında olduğumuz gibi, bu Ramazan ayı içinde de iftar yemeği vereceğiz. Bu sene iftar yemeğini İmam-Hatip Lisesinde olacak. Öğrencilere ve ailelerine, bu okulun yemek sarrafından iftar yemeği hazırlanacak» dedi.

(Devamı Sayfa 4'de)

**Zam Ramazan ayında da dür durak bilmedi**

Vatandaşlarımız Ramazan sofralarını hazırlamak için oldukça zorlanıyor. Gıda maddelerine üst üste gelen zamlar Ramazan ayında da dür durak bilmedi.

Ramazan ayında vatandaşlarımızın iftarda arzu ettikleri yemek için aldıkları hurma ve zeytin fiyatları arttı. Kilosu 500 biniyiraden satılan hurma fiyatları 250 bin ile 750 bin arasında değişen zeytin fiyatları da bu dönemde artış gösterdi. Zeytin fiyatları da bu dönemde artış gösterdi. Zeytin fiyatları da bu dönemde artış gösterdi.

(Devamı Sayfa 4'de)

**Ulaşım ve Su Zamlandı**

Denizli Belediyesi «me suyunun, vergi ve ulaşım katar 1998 yılında Aldan Z'ye herveye zam yaptı.

Önceki günden itibaren Denizli Belediyesinin zam yaptığını ile karışılan Denizli'de 1998 yılının zam yapıldı. Belediye, Beldes ya otobüslerin suyu abonemen 30 bin liradan 50 bin liraya öğrendi abonemen 15 bin liradan 25 bin liraya çıkarıldı. Ay

(Devamı Sayfa 4'de)



## EYÜPOĞLU MERMER

SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Merkez Fabrika: Tavas yolu üzeri Zeytinöy / DENİZLİ Tel: 0 265 2666350  
Şube Fabrikası: Aydın karayolu Üçüncü Dönüşüm yolu NAZILLI Tel: 0 266 316 49 76

## Hazır Beton


\*Demir \*Çimento \*Tuđla  
\*Mermer \*Gaz Beton

## BAŞARANLAR

İnşaat Malz. Tic. ve San. A.Ş.

MERKEZ/Markozelendi Cad. No:45 Tel: 0(260) 263 09 97-263 09 38

Su Bizim



Emin Amca Allah Seni Nazardan Saklasın

O Çünle Basadığımız Emin Amca'dan Ya Bı duzmuş, di Basadığımız da senle önce Kurdu Bu Vatanımıza ve Davranışımıza Dersimiz gösterdi